

ALUMINIJA

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČEVO“

LJUDSKA IN STUDIJSKA KNJIŽNICA
62250 P T U J
Trg svobode 1
KIDRIČEVO

Štev. 5

Maj 1974

LETNIK XI

OB PODPISOVANJU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA V MARIBORU — GLAVNI DIREKTOR TGA BORIS KIDRIČ IZ KIDRIČEVEGA, DIPL. OEC. MILAN KRAJNIK:

Enotni smotri na temelju neodtujljivih pravic delavcev

Tovarišice in tovariši!

Predstavniki političnih skupnosti in organizacij, vabljeni gostje, predstavniki družbenopolitičnih organizacij združenega dela IMPOL Slovenska Bistrica in TGA »Boris Kidrič« Kidričevo, z današnjim dnem na svečan način prisostvuemo podpisu Samoupravnega sporazuma o združitvi v sestavljeno organizacijo ZDRUŽENE ALUMINIJSKE INDUSTRIJE SLOVENIJE.

Zavestno opredelitev za skupno pot v novi sestavljeni organizaciji združenega dela so potrdili delavci obeh kolektivov na zborih v mesecu marcu in je izražena v uvodnih določilih samoupravnega sporazuma z naslednjimi besedami:

»Delavci obeh delovnih organizacij so se odločili za združitev v ZDRUŽENO ALUMINIJSKO INDUSTRIJO SLOVENIJE zaradi uspešnega razvoja osnovne in predelovalne industrije aluminija, enotne proizvodne orientacije, skupne razvojne politike, skupnega nastopanja na domačem in tujem tržišču, boljšega in racionalnejšega izkoriščanja proizvodnih zmogljivosti, ob upoštevanju dosežkov sodobne tehnične in ekonomske znanosti, delitve proizvodnega programa in specializacije proizvodnje, širjenja proizvodne dejavnosti, večje poslovne učinkovitosti, socialne varnosti delavcev, skupnega nastopanja pri družbenih organih, bančnih in drugih poslovnih institucijah, pa se sporazumeli o vseh določbah samoupravnega sporazuma, ki ga danes podpisujemo.«

Osnove za združitev obeh kolektivov imajo globoke korenine v 20-letnem sodelovanju, ki se je začelo že leta 1954 z izgradnjo prve faze proizvodnje primarnega metala na Dravskem polju in sočasno postopno preorientacijo tovarne pod Pohorjem — od predelave bakra na predelavo aluminija.

Večletno poslovno-tehnično sodelovanje in dobri tovariški odnosi med obema organizacijama združenega dela so bili gonilna sila vedno tesnejšega zблиževanja, tako na gospodar-

Dragi naš tovariš TITO!
Delavci TOZD TOVARNA ALUMINIJA Kidričevo ti iskreno čestitamo ob ponovni izvolitvi za predsednika republike.
Prepričani smo, da nas boš še dolgo vodil v vse lepše in svobodnejše življenje. Obljubljamo ti, da bomo tudi mi prispevali svoj delež pri uresničevanju tvojih in naših ciljev.
Iskrene čestitke tudi k tvojemu življenjskemu jubileju!

DELAVCI TOZD TOVARNA ALUMINIJA
KIDRIČEVO

skem kot tudi na družbenopolitičnem področju. Samoupravna skrb za boljši jutrišnji dan se je vedno bolj odražala v medsebojnem dogovarjanju, ki je koncem leta 1972 začelo dobivati v »elaboratu o sestavljenem podjetju« in v letu 1973 v »samoupravnem sporazumu« sedanjo obliko. Ta oblika izhaja iz spoznanja, da je v sestavljeni organizaciji možno hitreje in celoviteje uresničiti vse težnje, omenjene v uvodnem citatu samoupravnega sporazuma, da se okrepijo in še naprej razvijajo dosežene pridobitve, upoštevajoč prehojeno pot obeh kolektivov.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Ob slovesnem podpisovanju samoupravnega sporazuma o združitvi

UVODNI GOVOR NA PRVI SEJI DELAVSKEGA SVETA ZDRUŽENEGA PODJETJA ZALIS — DIPL. INŽ. FRANJO KIKEC:

Ena od „lokomotiv“ - na tirnicah družbeno-gospodarskega napredka

Tovarišice in tovariši!

Ko smo pred tremi dnevi podpisovali samoupravni sporazum o našem združevanju v

sestavljeno organizacijo združenega dela — Združena aluminijaska industrija Slovenije v Mariboru — smo imeli pred

oči vse prednosti in cilje, katere lahko dosegamo s takim povezovanjem. Naša pričakovanja so dovolj obširno obdelana v naših aktih, zato tega ne bi ponavljal. Posebej pa bi želel poudariti aspekte povezovanja s stališča novih ekonomskih in družbenih razmer, ki so uveljavljene z ustavnimi dopolnili in določili nove Ustave.

Povezovanje in združevanje, kakšno je zastavljeno z določili nove Ustave, zahtuje družbeno ekonomske in družbenopolitične cilje. Povezovanje in združevanje je osnova in pogoj za pospešen gospodarski razvoj in družbeni napredek in za spreminjanje položaja delavca v združenem delu. Z integracijami želimo pospešiti razvoj proizvodjalnih sil in razvoj samoupravnih odnosov v združenem delu.

Integracije so pomembna sestavina ekonomske politike. Z njimi je mogoče zagotoviti večjo usklajenost razvoja posameznih dejavnosti in postopno odpravljati številna strukturna neskladja. Doseči je mogoče večjo koncentracijo sred-

stev, prav tako tudi umskega potenciala, s tem pa tudi večje ekonomske učinke.

Pogoj za nadaljnji razvoj organizacij združenega dela je ustrezna povezanost delovnih procesov zlasti v vertikalni smeri, ob neprestani nadaljnji družbeni delitvi dela. Tako izboljšujemo pogoje za optimizacijo razvojnih programov in njihovo uresničevanje ter zagotavljamo nemoten potek proizvodnje. To je tudi pot za zagotovitev zadostnih energetskih in surovinskih virov in za trajnejšo oskrbo v sprejemljivih pogojih. Samo s povezovanjem in združevanjem se je mogoče učinkovito vključevati v mednarodno delitev dela.

Družbeno ekonomska plat povezanja in združevanja obeta potemtakem odpravo vrsto slabosti v našem gospodarstvu in daje kvalitetnejše osnove za nadaljnji gospodarski razvoj.

Kar zadeva položaj delavca v združenem delu oziroma v družbeni reprodukciji, daje samoupravno povezovanje in združevanje možnost za to, da

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z zasedanja delavskega sveta ZALIS

Kako smo poslovali?

Iz tabel I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu aprilu 1974 in v času od I. do IV. 1974.

Indeks 1974/1973 prikazuje odnos dosežene proizvodnje nasproti enakemu obdobju v preteklem letu.

I. Dinamika proizvodnje — indeks fizičnega obsega

Obrat — mesec	Plan	Doseženo		
		v mesecu	kumulat.	1974/1973
A. GLINICA:				
1. Izluženo:				
Marec	100	111,10	102,90	101,89
April	100	94,66	100,69	100,78
2. Kalcinirano:				
Marec	100	104,88	103,50	104,54
April	100	106,54	104,34	107,11
B. ALUMINIJ:				
3. Hala A:				
Marec	100	124,38	113,83	48,90
April	100	101,19	108,53	59,54
4. Hala B:				
Marec	100	101,79	102,76	104,69
April	100	103,84	103,03	103,73
5. Hala B-12 P:				
Marec	100	109,94	99,23	83,58
April	100	115,30	103,25	87,86
6. Hala B-12 S:				
Marec	100	111,09	110,40	123,22
April	100	82,98	103,55	118,68
7. Livarna:				
Marec	100	106,05	102,32	77,46
April	100	100,52	101,77	82,27
8. Anodna masa				
Marec	100	89,21	92,70	168,55
April	100	97,32	93,85	178,19

II. Prikaz porabljenih surovin na enoto proizvoda — IV/1974

Na 1 tona proizvoda	Plan	Indeks	
		april	I-IV/1974
1. Al hidrat — Al₂O₃			
— boksit	100	99,51	100,39
— Na OH	100	148,69	113,38
— para	100	116,73	104,16
2. Aluminij:			
Hala A:			
— glinica	100	100,00	100,00
— anodna masa	100	111,80	113,77
— kriolit	100	83,33	103,33
— alum. fluorid	100	90,00	95,00
— el. energ. — kemija	100	95,55	95,33
Hala B:			
— glinica	100	100,00	100,00
— anodna masa	100	104,52	98,09
— kriolit	100	86,67	90,00
— alum. fluorid	100	85,00	77,50
— el. energija - kemija	100	100,21	100,10
Hala B-12 P:			
— glinica	100	100,00	100,05
— anodni bloki	100	101,96	99,64
— kriolit	100	46,67	80,00
— alum. fluorid	100	60,00	65,00
— el. energija - kemija	100	96,20	97,52
Hala B-12 S:			
— glinica	100	100,00	99,90
— anodna masa	100	98,78	98,43
— kriolit	100	53,33	83,33
— alum. fluorid	100	92,50	82,50
— el. energija - kemija	100	116,60	103,47
3. Anodna masa:			
Za izvoz:			
— petrolkoks	100	101,07	101,07
— katranska smola	100	98,61	98,58
Za domačo uporabo:			
— petrolkoks	100	100,64	100,96
— katranska smola	100	98,37	97,20
— el. energija	100	92,83	94,14

Z zasedanja delavskega sveta ZALIS

Ena od „lokomotiv“ - na tirnicah družbeno- gospodarskega napredka

(Nadaljevanje s 1. strani)

ima delavec položaj resničnega upravljalca z delom in njegovimi rezultati in da lahko delavec uveljavi vse svoje neodtujljive pravice, ki zadevajo upravljanje z delom, s sredstvi in s sadovi dela. S tem je presežen njegov lastni ekonomski interes in uveljavlja se širši družbeni interes.

Ko naše integracijske procese ocenjujemo, je treba imeti pred očmi celoto družbenih učinkov povezovanja in samoupravnega združevanja. To je bilo v vseh naših aktih morda premalo poudarjeno in preveč pomanjkljivo obdelano. Sedanja razvoj naših družbenoekonomskih odnosov pomeni namreč eno najglobljih prelomnic v dosedanjem razvoju samoupravljanja pri nas.

Že v Mariboru je bilo povedano, da smo se s povezovanjem TGA Kidričevo in IMPOL ukvarjali vrsto let. Prizadevanj in pobud, ki so bile dane od različnih dejavnikov, je bilo veliko, dejanskih rezultatov pa ni bilo videti. Do intenzivnejših integracijskih premikov je prišlo šele v zadnjem času. Vzroke zato je treba iskati predvsem v tem, da se je družbena klima, ki poprej integracijskim prizadevanjem ni bila kdovekako naklonjena, začela ugodno spreminjati. Pri takšnem spreminjanju družbenega ozračja in razpoloženja pa so nedvomno imela odločilno vlogo ustavna dopolnila, pobude in prizadevanja ZK, da bi samoupravno povezovanje in združevanje čimbolj pospešili.

Ob priložnosti, ko smo pri koncu naših prvih uspešnih korakov k povezovanju in ko konstruiramo skupne organe upravljanja, bi bilo na mestu, da ponovno pregledamo naše skupne cilje, ki smo si jih zastavili z našimi razvojnimi programi in našo razvojno koncepcijo. Če se namreč držimo načela, da je vsaka integracija, s katero ne dosegamo večjih poslovnih in družbenih učinkovitosti, sama sebi namen, potem je treba težiti k jasno opredeljenim ciljem.

V elaboratu smo zapisali, da vidimo v sodelovanju in povezovanju naših dveh kolektivov jedro nastajajočega aluminijanskega kompleksa, ki bo v stanju slediti vsem pretresom in dogajanjem na tržišču. K tesnejšemu sodelovanju želimo pritegniti v eni ali drugi obliki ostale predelovalce aluminija v Sloveniji in zunaj nje. Svojo proizvodnjo želimo čimbolj specializirati in se pravočasno usmeriti na razne specialne proizvode. Vso svojo razpoložljivo surovino želimo predelati v zares visoko kvalitete in visoko zahtevne proizvode — po možnosti v finalne proizvode. Zapisali smo, da bomo tako lažje sledili stalni rasti cen surovin in energije, kar je v slovenskem gospodarskem prostoru, kjer surovin in energije primanjkuje, še posebej pomembno.

Do leta 1980 hočemo doseči:

- proizvodnjo glinice 140.000 ton
- proizvodnjo anodne mase 40.000 ton
- proizvodnjo primarnega aluminija 70.000 ton
- proizvodnjo sekundarnega Al 10.000 ton
- proizvodnjo litih in kovanih proizvodov 6.000 ton
- proizvodnjo polizdelkov (valjanih, stiskalnih, vlečenih in žičnih) 58.000 ton
- proizvodnjo finalnih proizvodov 10.000 ton

Moramo imeti pred očmi, da so naloge, katere smo si zastavili, izredno zahtevne, kajti pri realizaciji svojih ciljev se bomo večinoma morali opirati na lastne sile in velikokrat krmariti po lastni presoji in odgovornosti. Žal nam bo naš položaj otežila tudi neuskkljena razvojna politika v naši panogi — v okviru Jugoslavije.

Kljub težavam, katere je treba pričakovati, pa mislim, da gre v nastajajočem alumi-

nijskem kompleksu vendarle za tvorbo, na katero lahko apliciramo besede tov. Karde-
lja:

Da gre za nastajanje sposobne delovne skupnosti, da nastaja veliko združenje družbenega dela, ki bo sposobno spreminjati razvoj sodobne tehnike in tehnologije in se bojevat za čedalje večjo produktivnost družbenega dela v celoti.

In da bo takšen naš kompleks dejansko predstavljal eno od »lokomotiv«, ki bodo vlekla za seboj vlake družbenoekonomskega napredka in razvoja proizvodnih sil in postale glavni nosilec združene družbenega dela.

Naše združevanje in formiranje službe skupne dejavnosti ne pomeni koncentracije odločanja in graditve novih hierarhičnih organov vodenja. Združena aluminijaska industrija Slovenije to ne bo in ne more biti trust ali družba, ki bo centralizirala kapital ali družbeno akumulacijo z razlaščenjem ali odtujevanjem dohodka od neposrednega proizvajalca, potem pa s to ekonomsko močjo vladala TOZD. Nasprotno, TOZD bodo tiste, ki bodo opravljale temeljno funkcijo upravljanja z družbeno akumulacijo.

Nekoč so pri nas nastajali giganti tudi zato, da so zbirali presežno vrednost. Naša smer, ki se ujema s sedanjo smerjo v naši družbi — ko gre za revolucionarno preobrazbo družbenih odnosov in neposredno oblast delavskega razreda —, pa vodi v sodelovanje in v trajnejšo povezavo v verigi proizvodnega procesa, v svobodno in združeno delo.

Naj končam svoja izvajanja z željo, da bi ta naš aluminij-ski kompleks resnično zaživel v obliki, kakršno smo si zamislili, in da bi v tem našem integriranem kompleksu resnično vladali odnosi, ki nam bodo omogočili, da bomo v stanju smotrno izkoriščati velike razvojne možnosti, ki jih imamo.

Enotni smotri na temelju neodtujljivih pravic delavcev

Aprila se je poškodovalo 16 delavcev.

Prikaz ponesrečencev po tozdih in skupnosti skupnih služb:

	pri delu	na poti	skupaj
TOZD V in DS	8	—	8
TOZD ALUMINIJ	4	—	4
TOZD GLINICA	3	—	3
SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB	—	1	1
Skupaj:	15	1	16

Število nezgod po virih:

strojna naprava, priprava	7
stopnica	2
ročno orodje	1
vroča voda	1
vroči strdek kriolita	1
al. odlitek	1
el. voziček	1
lug	1
delovni oder	1
	16 nezgod

Število nezgod po vzrokih:

po ponesrečencu — nepazljivost	6
hiba na napravi	2
spolzka tla	2
neuporabljanje osebne varovalne opreme	2
po ponesrečencu — nepravilen delovni postopek	2
neurejen dostop	1
nagel tempo dela	1
	16 nezgod

Aprila so se poškodovali naslednji delavci:

TOZD V I DS

1. Janez GAJŠER, mat. št. 2493, iz strojnega vzdrževanja, je 5. 4. v strojni delavnici aluminija pri točkovanju anodnih klinov utrpel lažje poškodbe na palcu.
2. Franc PETROVIČ, mat. št. 1084, iz elektro vzdrževanja, je 5. 4. v livarni zaradi uporabljanja poškodovanih rokavic utrpel na dlani leve roke lažje opekline.
3. Stanku HORVATU, mat. št. 3690, iz elektro vzdrževanja, je 8. 4. v hali »B« ob pregledu svetilke nad kabino dvigala zaradi neurejenega dostopa spodrsnilo in noga mu je zdrsnila v korito z anodno maso. Pri tem je na levi nogi utrpel lažje opekline.
4. Francu PURGU, mat. št. 2439, iz strojnega vzdrževanja, je 8. 4. ležaj od lomilca skorje lažje stisnil palec leve roke.
5. Daniel COLNARIČ, mat. št. 3959, iz strojnega vzdrževanja, je 12. 4. v skladišču glinice ob sodelovanju pri varenju spona na pokrovu polža zaradi nepravilno nameščenega improviziranega podesta padel z višine 4,80 m na betonska tla, pri čemer je na glavi in roki utrpel težje poškodbe.
6. Marjan LOVRENČIČ, mat. št. 1945, iz strojnega vzdrževanja, se je 18. 4. v elektrolizi zaradi naglega dela spotaknil, zaradi tega je padel in si lažje poškodoval desno nogo v kolenu.
7. Jože KOKOT, mat. št. 3912, iz strojnega vzdrževanja; 24. 4. pri delu v Glinici ni uporabljal varovalna očala, zaradi tega je na levem očesu utrpel lažjo poškodbo.
8. Dragu LONČARIČU, mat. št. 3067, iz strojnega vzdrževanja, je 24. 4. pred strojno delavnico Glinice, pri nakladanju materiala na električni voziček, zaradi spolzkosti tal spodrsnilo, padel je in si na stranici vozička lažje poškodoval prsni koš.

TOZD ALUMINIJ

1. Martin MILOŠIČ, mat. št. 2344, iz elektrolize »B«, je 8. 4. na severni strani hale B, pri grelni peči z ročnim strgalom odstranjeval phalno maso iz železnega zaboja. Pri tem mu je spodrsnilo in strgalo ga je zadelo po stopalu leve noge, kjer je utrpel lažje opekline.
2. Franc LAH, mat. št. 543, iz elektrolize »A«; 5. 4. pri kopanju v kopalnici hale B je zaradi okvare na mešalni bateriji prišlo do iznenadnega izliva vroče vode, ta ga je zadelo po levem ramenu in oprsju, kjer mu je povzročila lažje opekline.
3. Anton SAGADIN, mat. št. 2728, iz elektrolize »B«, je 13. 4. v elektrolizi B pri peči 803 ob vstavljanju črpalne cevi v peč zadel strdek vročega kriolita, kateri mu je na nartnem delu noge povzročil lažjo opekline.
4. Stanku FIŠERJU, mat. št. 3956, iz livarne, je 22. 4. pri livnem stroju za vliivanje hlebčkov, ki je bil pri 6. indukcijski peči, pri ročnem pristavljanju dostavne mize zaradi osebne nepazljivosti padel odlitek na palec desne roke, kjer mu je povzročil lažjo poškodbo.

TOZD GLINICA

1. Alojz HORVAT, mat. št. 2594, iz glinice — beli del, je 1. 4. v vparilnici pri hoji po stopnicah zaradi spolzkosti padel in si pri tem lažje poškodoval gleženj leve noge.
2. Ivanu ŽNIDARIČU, mat. št. 4140, iz glinice — rdeči del, je 10. 4. v dekantaciji pri odkrivanju razdelilnega korita pokrov zdrsnil iz rok in mu padel na nogo. Ponesrečenec je na nožnem prstu leve noge utrpel lažjo poškodbo.
3. Anton DOBNIK, mat. št. 2817, iz glinice — beli del, je 24. 4. v dekompoziciji ob odpiranju ventila zaradi slabega tesnenja brizgnil lug v obraz. Pri tem je na levem očesu utrpel lažjo opekline.

SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

1. Stanislavi HUZJAN, mat. št. 894, iz splošne službe, je 8. 4. na poti v službo na stopnicah spodrsnilo, zaradi tega je padla in si lažje poškodovala hrbtenico v oprsnem delu tesela. -k

(Nadaljevanje s 1. strani)

sedanje in razvojne materialne osnove, temelječe na samoupravljanju in načelih določil nove Ustave.

Položaj vsake organizacije v sestavljeni organizaciji združenega dela je opredeljen v skladu z družbeno lastnino kot izrazom socialističnih, družbenoekonomskih odnosov med ljudmi in predstavlja osnovo svobodnega združenega dela, ki ustreza volji delavcev obeh podjetij in zagotavlja njihove in enotne družbene interese.

Produksijska in denarna sredstva kot neodtujljiva osnova družbenega dela in reprodukcije so last temeljnih organizacij združenega dela za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi ter se z njihovo voljo združujejo na način, določen s tem samoupravnim sporazumom in drugimi veljavnimi akti na nivoju organizacije združenega dela in sestavljene organizacije in v primerih, za katere se delovni ljudje, organizirani v TOZD, posebej dogovarjajo.

Na ta način je omogočeno vsaki temeljni organizaciji združenega dela v okviru organizacije združenega dela, da se ob enakih pogojih vključi v združeno delo z družbenimi sredstvi in da pri uresničevanju letnih in dolgoročnih gospodarskih načrtov s svojim delom pridobiva dohodek za zadovoljevanje skupnih in osebnih potreb.

Tako bodo delovni ljudje v sestavljeni organizaciji združenega dela z neposrednim povezovanjem, s samoupravnim sporazumevanjem, družbenim dogovarjanjem in s planiranjem dela in razvoja sposobni obvladati stihijsko delovanje trga in optimalno usmerjati denarni in kreditni potencial na področju reprodukcije.

Oblika samoupravne organiziranosti sestavljene organizacije združenega dela zagotavlja možnost za neposreden vpliv delovnih ljudi pri odločanju in sprejemanju vseh aktov na področju integriranega dela po samoupravnih organih in integriranem delovanju družbenopolitičnih organizacij za popolnejšo, smoternejšo in organizirano zadovoljevanje skupnih in osebnih interesov. Jasno, to obliko samoupravne organiziranosti pa je potrebno nenehno dograjevati v skladu z razvojem družbenoekonomskih odnosov in dosledno omogočiti enakost pravic, dolžnosti in odgovornosti ljudi v skladu z ustavnostjo, zlasti še v organih vodenja, samoupravljanja in družbenopolitičnih organizacijah.

Solidarnost in vzajemnost, ki temeljita na zavesti delovnih ljudi, sta jasno opredeljeni v tekstu sporazuma in sta prisotni v vseh momentih, kjer se združujejo interesi delovnih ljudi in sredstva za doseg planiranih smotrov.

Dovolite mi, da spregovorim še nekaj besed o glavnih značilnostih sedanjega in bodočega dela.

Industrija aluminija v Sloveniji in Jugoslaviji predstavlja mlado industrijsko stroko, ki šele v zadnjih treh letih beleži intenzivnejši razvoj — tako na področju proizvodnje primarnega metala kot tudi polproizvodov in finalnih proizvodov.

Tako se je ta industrija kljub komperativnim prednostim, ki jih ima tudi ZDRUŽENA ALUMINIJSKA INDUSTRIJA SLOVENIJE, znašla v dobi konjunktura domačega in mednarodnega tržišča v izredno neugodnem položaju.

Kljub temu, da aluminijska industrija zadnja leta stalno opozarja na odprta vprašanja, se rešitve ne premaknejo z mrtve točke. Nujno bi bilo ukreniti naslednje: da bo odnos med elektrogospodarstvom in aluminijsko industrijo reguliran s posebnim družbenim dogovorom, po hitrem postopku je treba doseči spremembo družbenega dogovora o kriterijih in načinu oblikovanja cen, pa ustvariti enake pogoje gospodarjenja domači aluminijski industriji v odnosu na inozemske proizvajalce in to:

- da bo v celoti ukinjena carina in zmanjšane uvozne takse za več reprodukcijski material in rezervne dele;
- da bo s carinskimi ukrepi zaščitena domača predelovalna industrija.

Pri reševanju navedenih problemov je potrebno vse sile usmeriti v sedanje in bodoče

stanje — v skladu z mestom in vlogo, ki jo ima združena aluminijska industrija Slovenije v okviru slovenskega gospodarskega prostora, v okviru republike Jugoslavije in v mednarodni delitvi dela v skladu možnostmi, plani in programi razvoja. V podjetniškem potencialu ZDRUŽENE ALUMINIJSKE INDUSTRIJE SLOVENIJE je potrebno združevati vse tiste funkcije, ki bodo prinašale poslovno učinkovitost, širjenje proizvodne dejavnosti, učinkovit nastop v predstavniških organih, bankah in v združenjih.

Za uresničitev razvojnega programa sestavljenega podjetja bo potrebno težiti predvsem k tistim funkcijam, ki bodo omogočile nadaljnjo modernizacijo in razširjeno reprodukcijo, večji poslovni uspeh in materialno osnovo delavcev. Ker je kompleks aluminijske industrije v Socialistični republiki Sloveniji in ostalih republikah široko zasnovan in prisoten, bo ZDRUŽENA ALUMINIJSKA INDUSTRIJA SLOVENIJE odprta hiša za vse, ki bodo imeli željo, da se pridružijo v kakršnikoli obliki.

Na koncu mi dovolite, da se zahvalim in izrečem priznanje vsem članom komisije, ki so v več kot enoletni dobi pripravljali materiale, ki so bili osnova izdelanemu in sprejetemu samoupravnemu sporazumu in laboratu sestavljenega podjetja.

Še posebej bi poudaril veliko vlogo družbenopolitičnih organizacij obeh kolektivov in njihovih vodstev v celotnem času razgovorov o združitvi in njene izvedbe. Nadalje bi se zahvalil za sodelovanje predstavnikom občinskih družbenopolitičnih vodstev in organizacij skupščine občine Slovenska Bistrica in Ptuj. Posebno zahvalo izrekamo tudi tov. Soršaku, medobčinskemu sekretarju ZK, čigar napotki in sugestije so nam često pomagale pri iskanju dokončnih rešitev.

Ob slovesnem podpisovanju samoupravnega sporazuma o združitvi

Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je na plenarni seji 2. aprila letos razpravljal o razmerah v Sloveniji na področju delavskega turizma in športne rekreacije ter sprejel stališča, ki jih objavljamo v celoti.

Telesna kultura, ki obsega telesno vzgojo, šport in aktivno rekreacijo, je izredno pomembna za sleherno, še posebej za našo družbo. Množična aktivna rekreacija je na področju samoupravno organizirane telesne kulture tudi temeljno merilo za ugotavljanje učinkovitosti prizadevanj na tem področju družbene dejavnosti.

Športna rekreacija je v neposredni zvezi z nekaterimi osnovnimi dejavniki razvoja naše samoupravne družbe, kot so: družbeno ekonomski odnosi, produktivnost dela, prosti čas, hkrati pa je tudi v funkcionalni zvezi s človeškim razvojem, predvsem pa zaradi njegove učinka na psihosomatski, zdravstveni in socialni status.

Pri razvijanju družbenoekonomskih odnosov je vloga športne rekreacije posebno pomembna, ker pozitivno vpliva na odnose med delavci različnih delovnih in družbenih položajev, med občani krajevne skupnosti in seveda zaradi humanizacije osebnosti. V naši družbi proizvajalna aktivnost postopno osvobaja človeka materialne odvisnosti, aktivnost v upravljanju pa od družbene zasvojenosti. Zato se pri nas veča človekova svoboda, ki omogoča, da po količini materialne proizvodnosti organizira življenjsko okolje, v katerem človek dosega pravo zadoščenje v športni rekreaciji in se razvija v celovito osebnost.

V zvezi s produktivnostjo dela ima športna rekreacija vlogo, da razvija tako bazično kot specifično delovno sposobnost. V bazično ali osnovno sposobnost uvrščamo predvsem sposobnosti organizma, da se prilagaja delovnim naporom. To je rezultat integracije funkcionalnih sposobnosti različnih organskih sistemov: živčnega, kardiovaskularnega, dihalnega in drugih sistemov. V specifično delovno sposobnost pa uvrščamo predvsem posebne psihofiziološke sposobnosti.

Pri izkoriščanju prostega časa ima športna rekreacija vlogo regulatorja med pridobljeno in oddano energijo, med dnevno monotonijo in pravo svobodo gibanja, misli in reakcij.

V človeškem razvoju ima športna rekreacija vlogo, da ohrani človeka družbi, ker mu grozi uničenje ne le zaradi zastrupljenja zraka, vode, radioaktivnosti itd., temveč tudi zaradi pomanjkanja gibanja. Pomanjkanje gibanja pri delu in v prostem času povzroča veridne reakcije na psihosomatski status, zdravje, produktivnost in obrambno sposobnost.

Pri pomanjkanju gibanja nastajajo v organizmu negativne spremembe, nabira se podkožni mastni sloj, slabi se razpon in stabilnost regulacije organskih funkcij, manjša se repetitivna in statična moč mišic, zmanjšuje gibljivost, skratka, zmanjšuje se fizična kondicija in s tem skrajšuje življenjska doba ter doba delovne in obrambne sposobnosti. Športna rekreacija ima pri tem vlogo, da s sistematično vadbo pridobiva ali vzdržuje kondicijo.

Glede zdravja ima športna rekreacija vlogo preventivne. Športna rekreacija je namreč najučinkovitejšo naravno zdravilo predvsem za tista prehodna stanja in oblike, ki so med zdravjem in boleznijo.

Zato so sindikati Slovenije zainteresirani predvsem za področje športne rekreacije, ki v glavnem zajema program aktivnosti delavcev iz celotnega področja telesne kulture. Zato so sindikati Slovenije dali pobudo, da se tudi področje športne rekreacije ustrezno organizira, da bi uspešneje in bolj enotno izvajali aktivnost za vse občane, posebej pa za zaposlene. Zato naj sindikati podpirajo predvsem dobro operativno organiziranost tega področja in uresničevanje stališč, ki so bila sprejeta v slovenskem merilu že v letu 1973.

Pri uresničevanju sprejetih stališč in akcijskih programov na področju športne rekreacije so bili sindikati doslej najuspešnejši, saj je večina množičnih akcij slonela na osnovnih sindikalnih organizacijah in komisijah za športno rekreacijo pri občinskih sindikalnih svetih. Sindikati so bili nosilec akcije TRIM in vseh oblik iz njenega progra-

ma. Posebno uspešni so bili sindikati pri gradnji TRIM stez in drugih rekreacijskih površin v naravi. Uspehi na področju množične športne rekreacije občanov bi bili lahko še večji, če bi Zveza za telesno kulturo Slovenije in njene organizacije uspešneje organizirale in izvajale zastavljene naloge na tem področju.

Izhajajoč iz sklepov 4. konference Zveze sindikatov Slovenije in v skladu z izhodišči za nadaljnji razvoj telesne kulture v Sloveniji, ki jih je sprejela republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije na razširjeni seji 19. aprila 1973, je plenum republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na svoji seji 2. aprila 1974. leta sprejel naslednja stališča o nadaljnjem razvoju delavskega turizma in športne rekreacije zaposlenih:

1. Oddih in aktivna rekreacija sta nedeljivi in sestavni del družbene reprodukcije in standarda delavcev, ki morata biti odločilna in neposredna nosilca celotne politike načrtovanja in izvajanja oddiha in rekreacije zaposlenih, njihovih družin in drugih občanov.

2. Samoupravne interesne skupnosti za oddih in rekreacijo delavcev morajo biti institucionalna oblika realizacije politike na tem področju, ki zagotavlja večji vpliv delavcev, izrazitejšo solidarnost in vzajemnost, racionalnejše poslovanje, povezavo sicer razdrobljenih objektov in boljše pogoje za organizirani in množični delavski turizem. Sin-

Stališča sindikatov Slovenije o delavskem turizmu in športni rekreaciji

dikati Slovenije zato podpirajo pobudo mestnega sveta sindikatov Ljubljane, ki je izražena v osnutku tez za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti na področju rekreacije delavcev ljubljanske regije. Podobne rešitve naj bodo izhodišča za reševanje tega vprašanja tudi v drugih regijah v Sloveniji.

3. Zagotovitev potrebnih in primernih zmogljivosti počitniških domov za delavce in njihove družine mora izhajati iz ukrepov za preprečevanje odtujevanja počitniških domov, za izboljšanje dosedanjih pogojev z ustreznimi adaptacijami, predvsem pa za intenzivno gradnjo novih zmogljivosti s pomočjo združevanja sredstev skupne porabe v samoupravnih interesnih skupnostih za oddih in rekreacijo delavcev. V ta namen naj bi iz sklada skupne porabe zagotovili za gradnjo počitniških domov in rekreacijskih objektov ter njihovo vzdrževanje najmanj 10% izplačanih regresov za letni dopust v tekočem letu.

4. Za gradnjo novih ali razširitev sedanjih zmogljivosti počitniških domov se morajo zagotoviti ustrezne površine, ki so sestavni del projektov urbanega razvoja turizma in rekreacije. Sindikati Slovenije bodo zato sodelovali s sindikati Hrvaške pri zagotavljanju in urejanju kompleksov za gradnjo počitniških zmogljivosti tudi na obmorskih področjih severnega Jadrana in istrske obale.

5. Zbrana sredstva, ki so namenjena za rekreacijo ali oddih, ne morejo biti obremenjena z davki ali prispevki enako kot objekti pridobitvenega turizma.

6. Organiziranje preventivnega in zdravstveno-rekreativnega počitka naj bo še naprej ena najvažnejših nalog sindikatov, predvsem za delavce, ki delajo v težjih delovnih pogojih in ki so slabšega zdravja.

7. Gradnja in vzdrževanje rekreacijskih objektov mora obvezno vsebovati tudi objekte za vse vrste aktivnega počitka, različna igrišča, kopališča, dvorane, TRIM steze in kabine, sprehajališča itd., pri čemer je treba zagotoviti tudi zadostno število strokovnjakov — organizatorjev rekreacije. Sindikati Slovenije bodo zato okrepi sodelovanje s Planinsko zvezo Slovenije in njenimi društvi za načrtnejše izkoriščanje njihovih zmogljivosti v planinskih postojankah in s tem koristno aktivno izrabo prostega časa delavcev.

8. Vprašanje deljenega letnega dopusta mora biti v ospredju interesa sindikatov in je z njim potrebno reševati dopustniško prenatrpanost v juliju in v avgustu ter načrtnejše izkoriščanje nezasedenih zmogljivosti počitniških domov in turističnih organizacij v drugih letnih obdobjih.

9. Nujno je treba začeti reševati in se dogovarjati o ustreznem času letnih in zimskih šolskih počitnicah, bodisi po različnih stopnjah šol ali pa v regionalnem pogledu, s čimer bi povečali časovne možnosti za izkoriščanje dopusta za družine s šoloobveznimi otroki. To vprašanje je treba reševati z

sredstva za to dejavnost, neposredno odločajo o politiki razvoja telesne kulture nasploh, posebej pa področja rekreacije zaposlenih, ki je bilo doslej močno zapostavljeno v primerjavi z vrhunskim in atraktivnim športom sorazmerno skromnega števila občanov in še to predvsem - mlajših.

14. Sindikati Slovenije menijo, da morajo interesne skupnosti za telesno kulturo zagotoviti ustrezno obliko organiziranosti tudi osnovnih telesnokulturnih organizacij in vseh njihovih organov in asociacij, v katerih bodo delovni ljudje imeli boljše možnosti za vključevanje v stalno in načrtno aktivno rekreacijo. Nove oblike organiziranosti ne smejo biti v nobenem pogledu ovira za uspešnejše delo in bolj množično vključevanje zaposlenih v različne športnorekreativne aktivnosti.

15. Sindikati Slovenije bodo še naprej podpirali vse akcije za gradnjo novih rekreativnih površin in objektov, za katere bodo predvsem delovne organizacije združevale potrebna sredstva. Ti objekti in površine morajo biti zato prilagojene predvsem delovnim ljudem in ne morejo biti predmet pridobivanja sredstev za nove površine in s tem za ekonomsko neupravičene najemnine. Telesnokulturne skupnosti naj bi s politiko gradnje in vzdrževanja objektov in rekreativnih površin omogočile njihovo načrtno in ceneno uporabo vsem kategorijam občanov!

16. V delovnih organizacijah in sindikalnih organih so nujno potrebni strokovni kadri za telesno kulturo, predvsem za organizirano vodenje športne rekreacije zaposlenih. Zato se morajo možnosti za redno in izredno šolanje, usposabljanje v tečajih in seminarjih prilagoditi sedanjim razmeram, predvsem v telesnokulturnih skupnostih in strokovnih organih ter ustanovah, ki te kadre šolajo oziroma usposabljujejo. Delovne organizacije morajo intenzivne in boljše izbirati kandidate za tovrstno šolanje in obenem zagotoviti sistemizacijo delovnih mest za izšolane strokovnjake — višje organizatorje rekreacije.

17. Delavske športne igre so sestavni del programa športno-rekreativnih dejavnosti v delovnih organizacijah, zato ne morejo biti same sebi namen, pač pa morajo sloneti na stalni in načrtni aktivnosti pretežnega števila zaposlenih. Osnova delavskih športnih iger je zato v tekmovaljih znotraj temeljnih organizacij združenega dela, med njihovimi ekipami znotraj organizacij združenega dela, ali pa v občinskem merilu, ki jih organizirajo in uresničujejo ustrezne komisije ali odbori pri občinskih sindikalnih svetih. Tovrstne igre morajo biti sestavni del programa temeljnih telesnokulturnih skupnosti na področju športne rekreacije občanov.

18. Sindikati Slovenije pozitivno ocenjujejo samoiniciativno organiziranost delavskih športnih iger tudi izven občinskih meja, denimo, regionalnih ali republiških, če program teh iger izhaja iz široko zastavljene dela in aktivnosti vseh udeležencev, tako ekip kot posameznikov v njihovih organizacijah. Zato mora biti možnost za nastopanje na tekmovaljih izven občinskih meja pogojena s poprejšnjo stalno aktivnostjo v delovnih organizacijah samih, kakor tudi z obveznim nastopanjem na vseh programiranih tekmovaljih v občinskem merilu. V tem pogledu se je treba dogovoriti o skupnih stališčih v republiških odborih sindikatov oziroma v bodočih konferencah sindikatov posameznih dejavnosti.

19. Sindikati Slovenije bodo tudi vnaprej sodelovali v vseh akcijah republiškega ali medrepubliškega značaja, ki so osnova za široko vključevanje občanov, predvsem pa zaposlenih. Posebno pozornost bodo posvetili prireditvam, ki nosijo spominska in manifestativna obelježja ali pa imajo vzgojne ali vse-ljudske obrambne cilje.

PROTESTNO PISMO:

Zahtevamo benificirani staž!

Delavci, zaposleni v proizvodnji in predelavi aluminija, zbrani na Zboru delavcev 14. maja 1974 protestiramo proti načinu obravnavanja oziroma zavlačevanja postopka za rešitev zahtevka za priznanje zavarovalne dobe s povečanim trajanjem na delovnih mestih:

- elektrolizer za proizvodnjo aluminija;
- ključavničar za remont elektrolitskih peči in
- električar na elektrolitskih pečeh.

OBRAZLOŽITEV:

Zahtevke za priznanje benificiranega staža na navedenih delovnih mestih smo vložili pri Skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja SR Slovenije — direkcija Ljubljana, 15. junija 1973, a še do danes, kljub večkratni urgenci, nismo prejeli odgovora.

Delavci, ki delamo na navedenih delovnih mestih, opravljamo telesno zelo naporno delo. Večina izmed nas dela v turnusu. Pri delu smo izpostavljeni neugodnemu toplotnemu okolju, ropotu in vibraciji, jedkim snovem, dražljivcem dihal, prahu in hlapom katranskih smol, prahu aluminijevih spojin (natančneje ugotovitve o delovnih pogojih vsebuje elaborat, katerega smo vam posredovali ob vložitvi zahtevka).

Omenjene škodljivosti vplivajo na zdravje zaposlenih in pogojujejo nastanek invalidnosti. Frekvenca nastanka invalidnosti je v obratih za proizvodnjo aluminija največja (58 %) od vseh primerov nastanka invalidnosti v TGA, možnosti za zaposlitev invalidnih oseb pa, glede na naravo dela v teh obratih, takorekoč ni.

Nenehno se srečujemo s problemi zaposlovanja delavcev na teh delovnih mestih. Še večji problem pa je zaposlene delavce obdržati, ker zgolj osebni dohodek ni zadosten stimulans za zaposlitev delavcev na teh delovnih mestih.

Zahtevamo, da bo postopek za rešitev našega zahtevka za benificirani staž čimprej končan in da pristojni organ poda pismeni odgovor z obrazložitvijo vzrokov za zavlačevanje postopka! Nikakor ne bomo zadovoljni z odgovorom, da naš zahtevek za benificirani staž še ni bil obravnavan, ker še ni podpisan ustrezen družbeni dogovor, saj ta odgovor že predolgo poslušamo.

Opozarjamo, da smo delavci v proizvodnji podpisali že vrsto samoupravnih dogovorov. Tako smo med drugim uredili (v zelo kratkem času) tudi problem financiranja socialnega zavarovanja. Zato upravičeno zahtevamo, da tudi vi končno uredite naš problem!

Predsednik zbora delavcev
TOZD ALUMINIJ
Boris Solovjev

Na osnovi pravilnika o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju

RAZPISUJEJO TOZD

za izredne študente — svoje sodelavce:

Odbor za kadre je na 3. redni seji 9. maja 1974 razpravljal o internih razpisih izrednih štipendij za člane TOZD glinica in sprejel naslednji

s k l e p :

Odbor za kadre razpisuje naslednje štipendije:

- višja šola, smer kemija 1 štipendija
- višja šola, smer strojništvo 2 štipendiji
- višja šola, smer organizacija dela 2 štipendiji

Predsednik odbora:
Ivan Modrič

Odbor za kadre TOZD tovarna aluminija je na 1. izredni seji 30. aprila 1974 razpravljal o predlogu direktorja TOZD tovarna aluminija glede razpisa štipendij — pomoči pri izrednem šolanju za potrebe TOZD tovarna aluminija in sprejel naslednji

s k l e p :

Odbor za kadre TOZD tovarna aluminija sklene, da je za potrebe TOZD tovarna aluminija v skladu s 40. čl. Pravilnika o

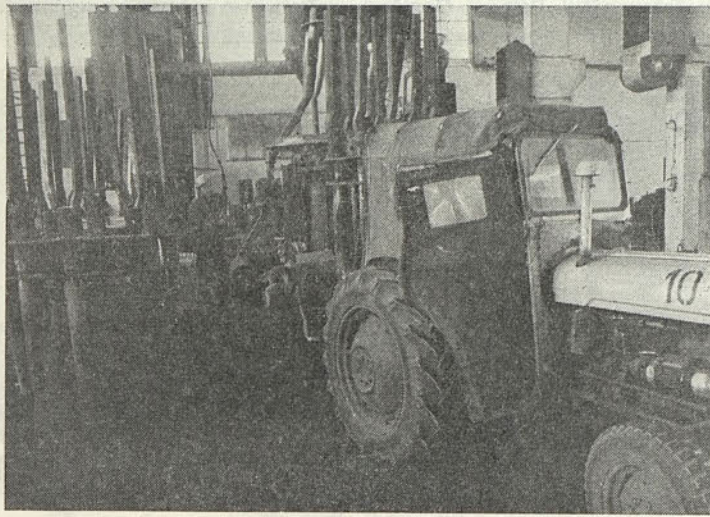
izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju potrebno razpisati naslednje štipendije:
Višja šola:

- smer elektro 2 štipendiji
- smer kemija 2 štipendiji
- smer strojništvo 2 štipendiji
- smer metalurgija 1 štipendija

*Srednja šola:

- smer elektro 1 štipendija
- smer metalurgija 2 štipendiji
- smer strojna 2 štipendiji

Predsednik odbora:
Ivan Kodrič, dipl. ing.

Traktor št. 10

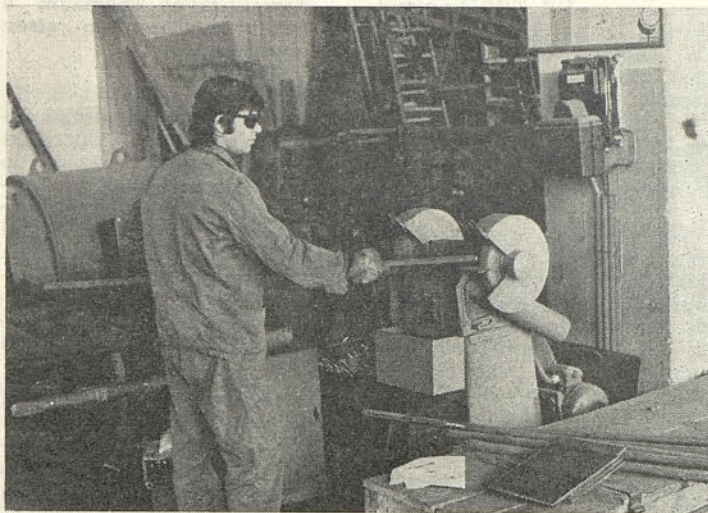
Odbor za kadre pri TOZD promet je na seji 20. maja 1974 razpravljal o internem razpisu dveh izrednih štipendij in sprejel naslednji

s k l e p :

objaviti je potrebno interni razpis dveh izrednih štipendij za

- srednjo šolo za železniško-prometno stroko 1 štipendija
- srednjo šolo — prometna stroka 1 štipendija

Predsednik odbora:
Alojz Sladnjak

Brušenje

Odbor za kadre DS skupnih služb je na 4. redni seji 30. aprila 1974 razpravljal o predlogu pomočnika glavnega direktorja za skupne službe z dne 19. aprila 1974 za interni razpis izrednih štipendij za člane DS skupnih služb in sprejel naslednji

s k l e p :

Odbor za kadre sklene, da je treba interno razpisati izredne štipendije za člane DS skupnih služb:

- visoka šola, smer sociologija, psihologija ali pravo 2 štipendiji
- visoka šola, ekonomska smer 2 štipendiji
- visoka šola, tehnična smer 2 štipendiji
- visoka šola, organizacijska smer 1 štipendija
- višja šola, smer ekonomska, tehnična, fiz.-matem., upravno-pravna organizacijska 9 štipendij
- srednja šola, smer ekonomska, tehnična, administrativna, gimnazija 12 štipendij

Predsednik odbora:
Anton Kozoderc

SMISEL POVEČEVA- NJA KAPACITET

Obstoj za ekonomsko bazo nujno potrebnega proizvoda, katerega je možno vskladiščiti in transportirati, povečanje porasta povpraševanja za 10 odst. letno in možnost za izgradnjo novih kapacitet v predvidenem roku. Vse to je povzročilo veliko vneto za povečanjem proizvodnje v trenutku, ko se je ponudila možnost.

Zadnje desetletje je bil edini ekonomski vir energije za elektrolize vodna energija, potencialni razvoj se je omejil na nekaj možnih področij z nizko ceno električne energije: Norveška, Kanada, ZDA, Islandija, Afrika. V primeru zadnjega je bila često pri razvoju odločilna tudi politična situacija. Ta situacija je že sama po sebi prinašala tudi določene omejitve.

S pojavom zemeljskega plina in atomske energije so se odprle nove možnosti, sicer na nivoju višjih cen energije, kot so bile prejšnje, vendar so te možnosti še vedno bile sprejemljive vsaj za elektrolizo. To je bila izhodiščna točka za nastanek sedanjih tovarn. Obenem je to bil začetek povečevanja števila učinkovitih proizvajalcev.

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

To se je dogajalo od leta 1968 in 1969. Takšno gibanje je bilo zasnovano na različnih nivojih, s čemer razlagajo tudi bogost in hitrost izgradnje.

Na nivoju države, v industrijski razviti deželah, je bila spodbuda za razvijanje proizvodnje bolj na podlagi raziskav oblasti in posledica varčevanja z devizami in često sočasno želja po izgradnji industrije z visokimi učinki, kakor tudi skrb za gospodarsko poživitev geografskih con ali drugih sektorjev z zaostajajočo industrijo.

Ti motivi so bili največkrat razumni, toda v končni fazi so nosili v sebi zasnovano za porušitev ravnotežja. Izhajajoč iz nacionalnih razmer niso upoštevali svetovnega ravnotežja med ponudbo in povpraševanjem.

Razen tega pa je bila prisotna želja po izgradnji in če je bilo potrebno, je bil zagotovljen prioriteten režim (subvencije) torej, do neke meje umetno ustvarjanje ekonomičnosti.

V deželah v razvoju je na nivoju oblasti prihajala motivacija iz želje, da bi ovrednotili naravne obstoječe surovine: minerale ali energetske vi-re.

Na nivoju podjetij so igrali vlogo različni aspekti:

— Pri obstoječih proizvajalcih smo bili pri izvrševanju obstoječih programov priča nastajajočim težavam, katere so povzročali novi projekti.

— Pri novih proizvajalcih so bili v glavnem štirje razlogi:

a) Nastanek novih proizvodnih enot pri predelovalcih aluminija z željo, da si zagotovijo kontrolo nad surovino in dosežejo nižjo ceno.

b) Odsotnost lokalnih proizvodnih virov ali nezadostnost teh, torej tam, kjer je obstajal trg potrošnikov. Glede na lokalne piane so bile te odločitve razumne, toda imele so za posledico, da so onemogočile plasman zunanjih količin kovine in da je ta vsaj do meke mere bila odvisna.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Aktualno: usklajevanje med TOZD

Drugo redno zasedanje delavskega sveta TGA je bilo 19. aprila. Na tem zasedanju je delavski svet obravnaval in sklepal o naslednjih zadevah:

— Poročila z zborov delavcev

V času od 26. do 30. marca 1974 so bili v naši delovni organizaciji zbori delavcev, ki so odločali o samoupravnem sporazumu o spremembi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo TGA, o integraciji TGA-IMPOL in o samoupravnem sporazumu o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela **zdržena aluminijaska industrija Slovenije**, pa o financiranju skupne in splošne porabe v občini Ptuj v letu 1974.

Delavski svet je razpravljal o poročilih, ki so bila sestavljena o izidu glasovanja na teh zborih.

Samoupravni sporazum o spremembi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo je bil sprejet na zborih: v TOZD tovarna glinice z 259 glasovi od skupno 364 delavcev, v TOZD aluminij s 380 glasovi od skupno 545 delavcev, v TOZD vzdrževanje z 299 glasovi od skupno 443 delavcev in v TOZD promet s 141 glasovi od skupno 166 delavcev, zato ga je delavski svet razglasil kot veljavno sprejetega.

Za sklep o združitvi delovnih organizacij tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo in industrije metalnih polizdelkov Slovenska Bistrica v sestavljeno organizacijo združenega dela **zdržena aluminijaska industrija Slovenije** s sedežem v Mariboru je glasovalo: v TOZD tovarna glinice 259 od skupno 364 delavcev, v TOZD tovarna aluminija 380 od skupno 545 delavcev, v TOZD vzdrževanje 298 od skupno 443 delavcev, v TOZD promet 141 od skupno 166 delavcev in v delovni skupnosti skupnih služb 204 od skupno 343 delavcev. Sklep je bil sprejet z večino glasov v vsaki TOZD in delovni skupnosti skupnih služb, zato je DS TGA ugotovil, da je združitve navedenih delovnih organizacij veljavno sprejeta s 30. marcem 1974.

Delavski svet TGA je nadalje ugotovil, da je bil z enakim številom glasov sprejet na zborih samoupravni sporazum o združitvi v sestavljeno organizacijo združenega dela **zdržena aluminijaska industrija Slovenije**, zato ga je razglasil in sklenil, da bo začel veljati z dnem, ko ga bodo podpisali pooblašeni predstavniki obeh delovnih organizacij.

Delavski svet TGA se je nadalje seznanil o tem, da so se delavci na zborih v vseh TOZD in delovni skupnosti skupnih služb seznanili z gradivom o financiranju skupne in splošne porabe v občini Ptuj v letu 1974, s problematiko prehoda na nov sistem financiranja te porabe in s kratkimi izvlečki iz programov samoupravnih interesnih skupnosti (občinskih, regionalnih in republiških), predlogom bilance dohodkov ter razporeditvijo dohodkov proračuna občine za leto 1974. K temu niso imeli pripomb.

Delovni ljudje vseh TOZD in delovne skupnosti skupnih služb so prejeli v celoti predložene prispevne stopnje, ki so

predvidene v predlogu koordinacijskega odbora skupščine občine Ptuj za financiranje skupne in splošne porabe v občini Ptuj v letu 1974.

Za delegate in pooblaščenca za podpis samoupravnega sporazuma o določitvi prispevnih stopenj so določili:

— TOZD tovarna glinice Ivana Laha, predsednika DS — TOZD tovarna aluminija Vojteha Rajherja, dipl. ing., direktorja TOZD in Antona Kosija, predsednika DS, — TOZD vzdrževanje Petra Gegača,

Marjana Toplek, namestnik predsednika, Nežika Artenjak, član, Drago Žlender namestnik člana, Karla Dovham, član in Dušan Hazabent, namestnik člana.

— Pravilnik o oblikovanju sveta za glasilo »Aluminij«

Delavski svet je posredoval v razpravo predloga pravilnika o oblikovanju sveta za glasilo »Aluminij«. Delovna organizacija mora pravilnik sprejeti v skladu z novim republiškim zakonom o javnem obveščanju.

predlog usklajevalnega telesa, zavzamejo do njega stališče in potem predlagajo zborom delavcev sprejem sporazuma.

— Zbori delavcev obravnavajo in sprejemajo samoupravni sporazum o delitvi sredstev in virov sredstev TGA »Boris Kidrič« Kidričevo.

— Delavski svet TGA bo po izvedenem postopku iz tega sklepa ugotovil, da je samoupravni sporazum o delitvi sredstev in virov sredstev TGA »Boris Kidrič« Kidričevo dokončno sprejet in ga bo objavil.

nja, Danilo Mihelič iz TOZD promet in Stanko Debeljak, dipl. ing., iz delovne skupnosti skupnih služb. Za predsednika skupnih služb. Za predsednika skupnih služb. Za predsednika skupnih služb.

Komisija ima naslednje naloge:

— dajanje pobud za spremembe ali dopolnitve samoupravnih aktov, ki urejajo področje delitve dohodka in osebnih dohodkov, — pripravljanje besedila sprememb in dopolnitev omenjenih samoupravnih aktov, — vodenje razprav o predlaganih spremembah in dopolnitvah v TOZD in DS skupnih služb s pomočjo strokovne službe, usklajevanje obravnavane problematike na nivoju TGA v smislu določil 68., 70., 71 in 89. člena cit. sporazuma, — posredovanje usklajenih predlogov v razpravo in odločanje pristojnim organom upravljanja v TOZD in delovni skupnosti skupnih služb.

— Najem sob za letovanje članov kolektiva pri turistični agenciji

Na osnovi sklepov delavskih svetov TOZD in delovne skupnosti skupnih služb je delavski svet TGA odobril potrebna sredstva v znesku 120.000 din za najem ležišč pri turistični organizaciji za rekreacijo, izletništvo in letovanje delavcev Alpe Adria v Novem gradu in na Rabu. Sredstva bremenijo sklad skupne porabe.

— Dodelitev stanovanj

Na predlog sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje je delavski svet dodelil stanovanje Stanku Goričanu, mat. št. 1461, KV ključavničarju iz TOZD vzdrževanje — v Ptuj, Potrčeva c. 40, II. nadstropje. Nadalje je dodelil stanovanje v Kidričevem št. 3 dr. Zlati Ivetič, zdravniški, zaposleni v zdravstvenem domu Ptuj — TOZD zdravstvena postaja Kidričevo.

— Imenovanje komisije za razpis delovnih mest vodilnih delavcev

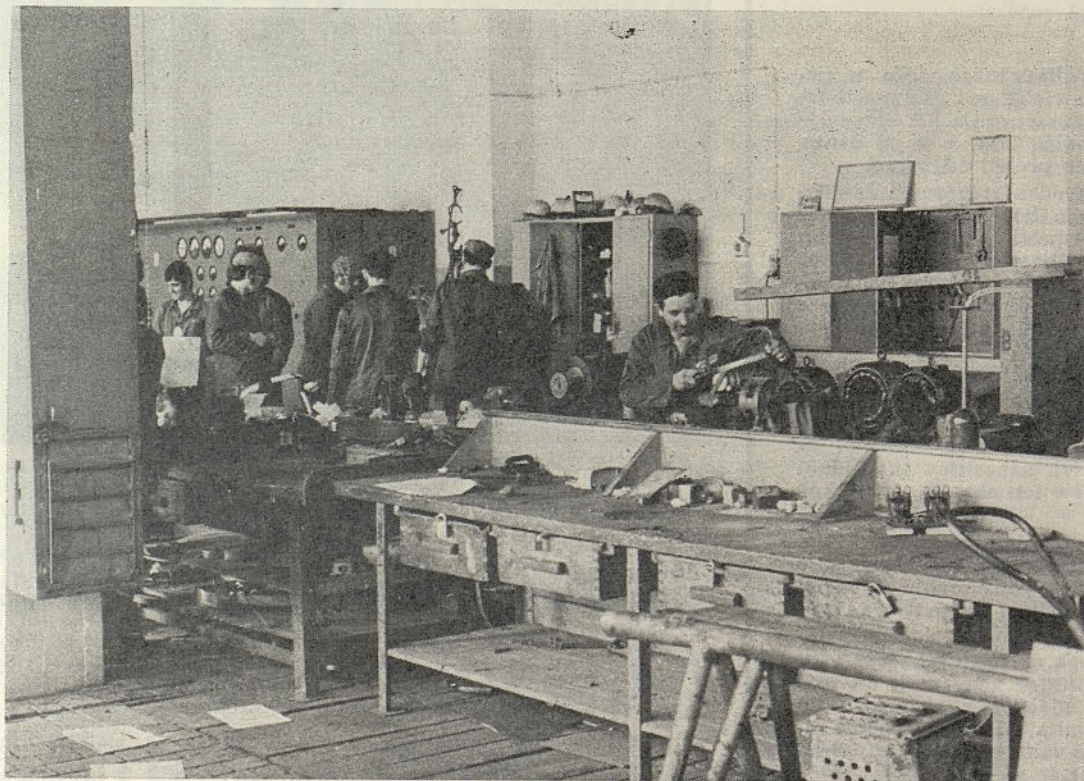
Delavski svet je ustanovil komisijo za razpis delovnih mest skupnih služb vodilnih delavcev TGA. Za člane komisije je imenoval: Rudija Štelcorja iz TOZD tovarna glinice, Franca Krajncja iz TOZD tovarna aluminija, Ladislava Fajta iz TOZD vzdrževanje, Antona Zadavca iz TOZD promet in Ivana Veljačo, dipl. ing., iz delovne skupnosti skupnih služb.

Ob koncu seje je delavski svet sklenil, da so dolžne strokovne službe podjetja in vodstva TOZD v dveh mesecih podati ustrezen predlog za omiljenje sedanjega problema v zvezi z zaposlitvijo invalidnih oseb.

Osnovni organizaciji sindikata je priporočil, da pripravi predlog kandidatov za člane notranje arbitraže; te imenuje delavski svet TGA po 110. členu samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo TGA.

Naročil je direktorjem TOZD, da so dolžni omogočiti članom delavskega sveta TGA, da se v največjem možnem številu udeležujejo sej delavskega sveta TGA.

K.-n.

Elektrodelavnica

predsednika DS, TOZD promet Jurija Zupanca, predsednika DS, delovna skupnost skupnih služb pa Jožeta Brgleza, predsednika DS.

— Informacija o sklepih DS TOZD o obračunavanju osebnih dohodkov

Delavski svet je ugotovil, da so vsi delavski sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb sprejeli predlog sektorja za organizacijo in načrtovanje za obračun osebnih dohodkov za obdobje I do III in predlog za novo vrednost obračunske točke. Pri tem se je strinjal tudi s sklepom poslovno-koordinacijskega sveta, da morajo v bodoče postopki pri obračunavanju osebnih dohodkov potekati po poslovno-koordinacijskem svetu.

— Razpis volitev v organe ZALIS

Delavski svet je razpisal volitve v samoupravne organe združenega podjetja: — delegate v delavski svet združenega podjetja in člane odbora za samoupravno delavsko kontrolo združenega podjetja. Volitve so bile razpisane za 30. april 1974. Imenovana je bila volilna komisija v sestavi: Franc Vrlič, predsednik, Peter Kroppec, namestnik predsednika, Cilka Podbreznik, član, Anica Klajnshek, namestnik člana, Anton Kores, član in Janiko Preac, namestnik člana. Imenovana je bila tudi komisija za sestavo volilnih imenikov: Alenka Gorup, predsednik,

— Samoupravni sporazum o delitvi sredstev in virov sredstev TGA

Na predlog poslovno-koordinacijskega sveta je sprejel delavski svet sklep o sprejetju samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev in virov sredstev TGA »Boris Kidrič« Kidričevo: — delavski svet je dal pobudo za uvedbo postopka za sprejem samoupravnega sporazuma o delitvi sredstev in virov sredstev TGA »Boris Kidrič« Kidričevo v predloženi obliki.

— Delavski svet je predlagal delavskim svetom TOZD tovarna glinice, tovarna aluminija, vzdrževanje, promet in delovne skupnosti skupnih služb, da sprejmejo pobudo, razpravljajo o osnutku sporazuma in ga dajo za 15 dni v javno razpravo. Delavski sveti TOZD in delovne skupnosti skupnih služb sočasno imenujejo dva člana v telo za usklajevanje morebitnih pripomb med TOZD. V primeru podanih pripomb ima usklajevalno telo nalogo, da pripravi usklajen predlog samoupravnega sporazuma in ga posreduje delavskim svetom TOZD in delovne skupnosti skupnih služb.

— Delavski sveti TOZD tovarna glinice, tovarna aluminija, vzdrževanje, promet in delovne skupnosti skupnih služb obravnavajo predlog, ki je bil dan v javno obravnavo in predlagajo zborom delavcev sprejem sporazuma — ali v primeru, da so bile podane pripombe, obravnavajo

— Letno poročilo SVD

S poročilom SVD za leto 1974 se je delavski svet seznanil in sklenil: — poročila SVD morajo biti v bodoče sestavljena tako, da bo iz procentualnega deleža nesreč razvidna tudi starostna struktura zaposlenih glede na število zaposlenih v posameznih kvalifikacijskih skupinah. — TOZD maj dajo predloge za novo organizacijo službe varstva pri delu. — pripraviti je potrebno dodatne seminarje za vodstvene kadre TOZD v zvezi s problematiko, ki se pojavlja v TOZD po varstveni plati. — Proučiti je možnosti za ugotavljanje dejanskega stanja pri poškodbah, ki se pripetijo članom delovne skupnosti na poti na delo.

Službi varstva pri delu in finančnemu sektorju je bilo naročeno, da preverita podatke v letnem poročilu SVD za leto 1973 in ugotovila, zakaj je prikazano 18% povečanje opravljenih delovnih ur v letu 1973 v primerjavi z letom 1972, če je povprečno število zaposlenih v enakem obdobju za 0,53 odst. manjše.

— Ustanovitev delovnega telesa — komisije za obravnavanje delitve dohodka in osebnih dohodkov

V komisijo za obravnavanje delitve dohodka in osebnih dohodkov je delavski svet imenoval naslednje člane: Franc Kumer iz TOZD aluminij, Maks Tominc iz TOZD tovarna glinice, Konrad Rižnar iz vzdrževa-

Oblikujmo in uzakonimo naše pravice in dolžnosti

Ker smo v času, ko bomo morali razpravljati o osnutkih statutih TOZD in statuta združenega podjetja, je prav, da se izčrpno seznanimo z nekaterimi zadevami v zvezi z delovanjem naše sindikalne organizacije.

Čeprav se sicer ne bi mogli pritoževati, da pri nas ni bilo sodelovanja med sindikati in ostalimi samoupravnimi organi, vodstvom podjetja in podobno, pa je vsekakor potrebno poudariti, da vedno ni bilo tako, kot bi bilo potrebno in da je zatorej prav sedaj čas, ko je treba sindikatom dati tisto mesto, ki jim pripada in jim po ustavi tudi gre.

Zato ni prav nič novega, če se že dalj časa potegujemo za to, da bi določila o sindikatih res konkretno in temeljito obdelali v statutih delovnih organizacij. Pred tem moramo vsekakor vsaj bežno oceniti družbeno vlogo sindikatov, kajti politični pomen in družbena vloga sindikatov v sedanjih fazah jugoslovanskega socialističnega razvoja je, da se sindikati organizacijsko in akcijsko uveljavijo na vseh ravneh kot skupnost politično organiziranih delavcev, ki se borijo za uresničevanje svojega položaja, katerega jim zagotavljajo ustavnopravne spremembe.

Vsekakor so ustavne spremembe krepak korak naprej v našem družbenem razvoju, ki omogoča bolj aktivno in organizirano izražanje interesov delavcev. V organizaciji in delovanju sindikatov pomeni to nove možnosti in seveda tudi nove obveznosti. Predvsem morajo sindikati v sedanjih fazah, tako v zvezi kot v republiki in občini, predvsem pa v delovni organizaciji, dosledno delovati kot organizirana socialna baza; ne torej kot »posrednik« delovnih ljudi, ki deluje predvsem in zgolj po svojih pooblaščenih organih, marveč kot organizacija delavcev, ki čim bolj neposredno sodeluje pri oblikovanju politike sindikatov in s tem — vse družbene politike. Da bi uresničevali »oblast delavcev«, so temeljne naloge sindikatov na vseh ravneh v naslednjem obdobju prav v doslednem uresničevanju ustavnih sprememb, tvornem sodelovanju pri sprejemanju samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov — od iniciativ do nadzora nad njihovim izpolnjevanjem na temelju vsestranske obveščeniosti o pomenu in vlogi samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, o katerih morajo vsi naši delavci biti zares temeljito seznanjeni, da bodo vedeli, za kaj sploh gre. Dosledno je treba obveščati delavce o vseh vprašanjih, ki zadevajo njihov položaj v združenem delu, v delovnih organizacijah, kakor na vseh ravneh, od OOS do zveze; zato zahteva po dosledni odgovornosti tistih, ki z informacijami razpolagajo, da bodo te zares popolne. Dosledno in nenehno je treba skrbeti za pravice vseh delavcev, za varstvo žena in mladine pri delu, za reševanje konfliktov med posamezniki in delovno skupnostjo, med posameznimi skupinami v delovni skupnosti.

Ko pravimo, da so sindikati sestavni del političnega sistema, seveda razumemo to tako, da so kot najširša organizacija delavcev predvsem instrument za spreminjanje obstoječih družbenoekonomskih in političnih odnosov, ne pa sredstvo za

varovanje neigibnosti obstoječega političnega sistema in nespremenljivosti obstoječih družbenih odnosov.

Če smo se izčrpno seznanili z določili o sindikatih v ustavi SRS, v statutih občin in delovnih organizacij, potem smo lahko ugotovili, da dopolnila o sindikatih jasno določajo, da da bi bila s tem okrnjena pra-

nje o pridobivanju dohodka. Statutarne norme morajo ustrezno odgovoriti na to, kako organizirati obveščanje in tako stopnjo obveščeniosti delavcev o vseh pomembnih vprašanjih, da bodo lahko po članih samoupravnih organov, ki so obenem tudi člani sindikata, ali po sindikalnih organizacijah v direktnem stiku s samoupravnimi organi in vsemi organi upravljanja sprejemali taka stališča in oblikovali take predloge ter pobude, ki bodo odraz njihovih temeljnih kratkoročnih in dolgoročnih

ravljanja v TOZD, po kateri delavci organizirano vplivajo na samoupravno odločanje, razvijajo samoupravne odnose in uveljavljajo svoje pravice iz samoupravljanja. Organi upravljanja v TOZD so dolžni obravnavati predloge in pobude OOS in njenih organov, pobude, ki se nanašajo na položaj delovnega človeka. Prav tako so organi upravljanja dolžni, da o pomembnejših predlogih, ki so določeni v statutu ali drugih aktih za ureditev posameznih vprašanj in

pa varstvo njihovih samoupravnih pravic.

V statutu mora biti tudi določeno, da člani vodstva OOS in ostali njeni člani ne morejo biti klicani na odgovornost za predloge, stališča in pobude, ki se nanašajo na varstvo samoupravnih pravic in položaj delavca v TOZD. To pa še predvsem velja za stališča, predloge in pobude, ki so izraz večine sindikalnih članov, pa tudi za predloge, ki so izraz mnenj posameznikov ali samo dela sindikalnega članstva. TOZD mora omogočiti normalno delovanje OOS v skladu z vsemi statuti ZSJ, ZSS in podobnem, predvsem še, da sklicuje sestanke zaradi razprav o vprašanjih, ki zadevajo koristi posameznikov ali TOZD, da daje mnenja in predloge k statutu in drugim splošnim aktom, preden jih sprejmejo samoupravni organi, da predlaga referendum o vprašanjih, ki jih določata zakon ali statut.

TOZD omogoča delovanje OOS tako, da jim tudi zagotavlja prostore za razne sestanke in redne seje, kakor tudi dodatna materialna sredstva za njeno dejavnost ali aktivnost. Omogočiti mora tudi sklic sestankov med rednim delovnim časom (to pri nas že doslej uveljavljamo), da ugotovi sama najbolj primeren čas za sestanke, da članom IO OOS priznava nadomestila OD za normalne organizacijske potrebe pri pripravljanju akcij, ko morajo zaradi opravljanja svojih funkcij zapustiti svoja delovna mesta, da članom IO priznava za politično izobraževanje določeno število dni dopusta na leto, da zagotovi svojim članom za izobraževanje dodatna sredstva, če je to potrebno, da omogoča članom TOZD, ki so izvoljeni v organe sindikata v občini, republiki in zvezi, da se lahko nemoteno udeležujejo vseh sklicanih sej.

To bi naj bil le skromen delček tistega, kar bi obvezno moralo v vse naše statute TOZD, kajti izkušnje iz minulih let, v mnogih delovnih organizacijah pa še danes, nam več kot zgovorno kažejo, da še ni povsod vse v najlepšem redu.

Zato bomo morali pri obravnavi naših statutih budno paziti, da bodo vse te naše pravice, skupaj z dolžnostmi seveda, temeljito obdelane in vpisane; prav bo tudi, če se bomo v prihodnje še natančneje seznanili z vsemi določili o sindikatih v slovenski ustavi, kajti to je tudi naša pravica in dolžnost!

Franc Meško

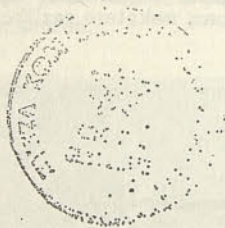

Centralni komite ZK Slovenije se vam v imenu VII. kongresa ZK Slovenije in novo izvoljenih organov iskreno zahvaljuje za pozdrav oziroma čestitko, ki ste jo poslali kongresu v dneh njegovega zasedanja.

Vaše besede so bile močna spodbuda kongresu in zavezujejo novo vodstvo Zveze komunistov Slovenije. Prepričani smo, da se bomo skupaj bojevali za uresničitev stališč in sklepov kongresa. Novo izvoljeni organi si bodo posebej prizadevali, da bi opravičili zaupanje, ki ste ga izrazili z vašim pozdravom VII. kongresu Zveze komunistov Slovenije.

Tovariški pozdrav!

Ljubljana, 19. aprila 1974

*Predsednik
centralnega komiteja ZKS
France Popit*

vica do odločanja, bodisi v samoupravnih ali v drugih organih.

Vsekakor pa kaže poudariti, da to niso pravice, ki gredo sindikalnim forumom, marveč le delavcem v združenem delu. To pa pomeni, da jih sindikalni forumi uveljavljajo samo potem, ko so resnično tudi zahteve sindikalnega članstva, ne pa zgolj lastna pobuda forumov, sklicujoč se na mandat socialne baze v sindikatih.

Določila o sindikatih v naših statutih bi morala določati, na kakšen način sindikati v delovnih organizacijah vplivajo na odločanje samoupravnih organov o dohodku, katerega delovni ljudje ustvarjajo, kako sodelujejo s svojim vplivom pri upravljanju sredstev družbene reprodukcije in na kakšen način vplivajo na odloča-

interesov. Nadalje naj bo vsebina statutarne določbe naravnana tudi k temu, kako obravnavati pobude in predloge, ki so izraz organizirane volje in sprejetih stališč članov sindikata; zlasti glede na to, da imajo vse drugačno veljavo, če so sprejeti v demokratični razpravi, kot pa, če pomenijo zgolj še tako napredno mnenje posameznikov. Kako razrešiti neogibne konflikte in doseči optimalno soglasje v primerih, ko različne zahteve kot izraz različnih interesov vodijo do različnih stališč? Kako zavarovati delovne ljudi pred manipuliranjem z njimi in pred demagogijo posameznikov ali skupin, ki si prizadevajo, včasih tudi mimo njih, uveljaviti svojo voljo?

Osnovna organizacija sindikata je sestavni del samoup-

se nanašajo na položaj delavca pred dokončnim sklepanjem, obvestiti OOS in jim predloge temeljito obrazložiti. Organi upravljanja so dolžni v roku odgovoriti, kot to določa statut, na vsa vprašanja, ki jih nãnje naslovi OOS in na katere terjã odgovor sindikalno članstvo. OOS je treba seznanjati s predlogi in pobudami, ki zadevajo odločanje o delitvi dohodka, upravljanje sredstev družbene reprodukcije in odločanje o pridobivanju dohodka, samoupravne sporazume, organizacijo dela in razvijanje sodobnejše tehnologije, izpopolnjevanje delavcev v strokovnem pogledu, delovne in življenjske pogoje delavcev,

STROKOVNA EKSURZIJA CDS TGA KIDRIČEVO:

Kot je že tradicija, je tudi zadnji CDS priredil ekskurzijo ob zaključku svojega mandata.

Osnovni namen ekskurzije je bil, da si ogledamo Tovarno aluminija Ranshofen v Zg. Avstriji. To je podjetje, ki že dolgo let kupuje pri nas glinico.

Ekskurzija je bila organizirana tako, da je bila odsotnost z dela omejena na čimmanjšo možno mejo in da so bili stroški kolikor mogoče nizki.

Vsak udeleženec je »odstopil« en dan od rednega dopusta, ostala dva dneva, sobota in nedelja, pa sta bila za večino dela prosta. Noben udeleženec ni dobil dnevnice, kar

je tudi pocenilo stroške; čeprav je to verjetno bila redka izjema pri nas, so se vsi udeleženci s tem popolnoma strinjali.

Iz Kidričevega smo odpotovali v četrtek, 9. maja ob 16,30 proti Šentilju in po večurni vožnji prispeli v kraj počitka — Liezen oziroma Steinbach, kjer je bila večerja in počitek. Glede na napovedani rani odhod v petek 10. maja ni bilo nobenih želja po »spoznavanju« kraja in pivskih navad v tem delu Avstrije.

Naslednje jutro, takoj po zajtrku, ob 4,30 je bil odhod

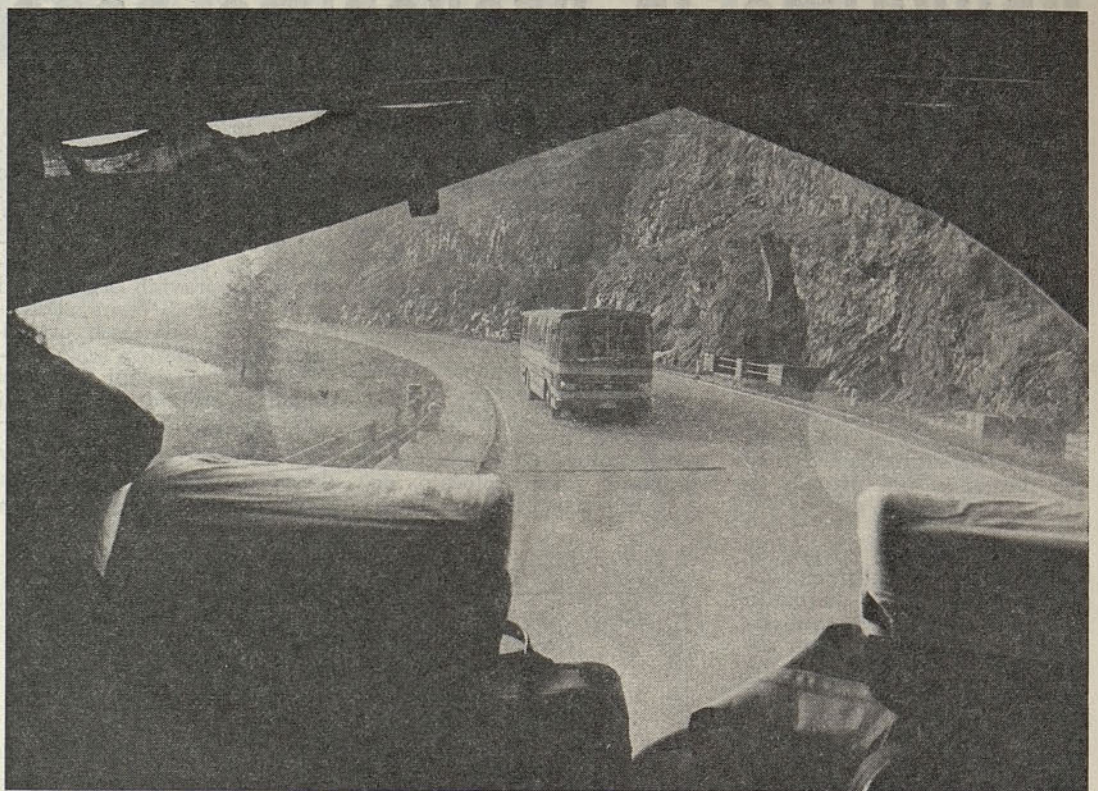
Med nami je bil tudi taboriščnik Dachaua tov. Fajfarič

Avtobus šte. 1

Spomenik žrtvam v Dachauu

Avtobus šte. 2

V RANSHOFNU IN DACHAU...

naprej proti severu — smer Braunau, kjer je v neposredni bližini naš cilj — Ranshofen. Pred tovarno smo prispeli že do 8. ure. Sprejeli so nas predstavniki vodstva podjetja in sindikata. Pred ogledom obratov so nas v lepi dvorani (verjetno sejna) na kratko seznanili o podjetju in nam na makedi pokazali njegov obseg, nakar je sledil ogled.

Ogledali smo si elektrolizo, livarno, valjarno, stiskalnico in pakirnico gotovih izdelkov. Sprehod skozi obrate je bil za nas vse zanimiv in poučen.

V okviru podjetja Ranshofen je 10 hal elektroliz s po 84 pečmi, vedno po 2 hali v grupi, ki imata skupne pralce plina. Tovarno so gradili v letih 1938 do 1941, torej precej pred našo in je še danes takšna, kot je bila ob začetku obratovanja. Imajo Südebergove anode z vodoravnimi anodnimi klini, so nekoliko manjše od naših in zaprte. Vsakdo, ki vsaj malo pozna elektrolizo, kaj kmalu opazi nekatere razlike, kot npr.

anode še vedno dvigajo ročno z verigo, kar smo pri nas že zdavnaj odpravili. Eno halo (84 peč) posluhuje v eni izmed 5 ljudi in vodja izmene, torej je v hali vsega skupaj 6 ljudi. Enako kot pri nas je urejeno doziranje glinice v peči, kar opravlja en sam delavec, čeprav je pri nas prav to delo povzročilo precej nepotrebnega prahu, ko smo odpravili dvojno zasedbo.

Razumljivo, so nekatere razlike tudi v ostalih obratih. Obrat anodne mase so si ogledali le nekateri, katere je to posebej zanimalo. Bolj zanimivo je bilo v obratu — valjarna in v pakirnici gotovih izdelkov, saj je marsikateri od nas videl prvič, kako poteka delo v teh obratih.

Po končanem ogledu smo se ponovno zbrali v sejni dvorani, kjer so nam odgovorili na zastavljena vprašanja in tolmačili njihov način nagrajevanja.

Iz posredovanega smo lahko ugotovili, da je skrb za človeka pri njih kar precejšnja in da v marsičem daje podjetje več, kot je z zakonom določeno. Pri OD ali plači je upoštevano prav vse — od stalnosti, staža, nočnega, nedeljskega in dela v izmenah, kot tudi delovni pogoji. Omenili so tudi Jugoslovane, ki delajo pri njih, in poudarili, da dobijo po 6 dni dopusta več kot domačini, pa da so zelo dobri delavci. Zanimiv je podatek, da je od

okrog 2.100 zaposlenih kar dobrih 800 uslužbencev. Res, da je pri njih pojem uslužbenec širše obravnavan kot pri nas, pa vendar je razlika precejšnja.

Ob koncu so celotno skupino povabili na kosilo v Braunau, kjer smo se tudi razšli z vljudnimi gostitelji.

Naslednji cilj našega potovanja je bil München. Mejo smo prestopili pri Braunau, kjer deli Nemčijo in Avstrijo reka Inn. Večina nas je bila razočaranih nad zelo slabim in birokratskim sprejemom pri nemških obmejnih uslužbencih. Vso proceduro so raztegnili na dobro uro — prejšnji več kot manj.

Bali smo se že, da bo prav zaradi tega propadel nameravani ogled taborišča Dachau. Končno smo le še imeli dovolj časa in smo mesto München obšli in po ogledu taborišča z druge strani prišli v München, kjer smo se takoj nastanili v hotelu Daniel.

Sledila je večerja in »prosto«. Vsak je večer in ves sobotni dopoldne prebil po svoje. Popoldne smo si na kratko ogledali tehnični muzej, za kar je bilo zelo malo časa; pa še kratek skok v olimpijsko vas s stolpom in nazaj v hotel!

Iz Münchena smo krenili v nedeljo zjutraj okrog 8. ure proti Salzburgu, kjer smo si

(Nadaljevanje na 9. strani)

Pred našim hotelom v Münchenu

1. junija - vseljudska proslava v Trbovljah

V revirjih se pripravljamo na praznovanje enega od najpomembnejših dogodkov iz bogate, revolucionarne zgodovine delavskega gibanja v revirjih. 1. junija 1974. leta bo poteklo namreč 50 let od zgodovinskega spopada slovenskega delavstva s fašistično organizacijo Orjuno. Tega dne je slovenski proletariat na čelu z revirskimi

rudarji — delavci pod vodstvom Komunistične partije, skupno z delavskimi obrambnimi četami PAČ iz revirjev in Ljubljana zadal tej organizaciji odločilen udarec, od katerega se ta jugoslovanska fašistična organizacija ni več opomogla.

Dogodki v Trbovljah so sestavni del boja jugoslovanske-

ga delavskega razreda proti takratnemu centralističnemu režimu v Jugoslaviji in jugoslovanskemu nacionalizmu, ki ga je ponujala Orjuna, prežeta z brutalnostjo fašizma, in so kot taki pripomogli, da je bil odbit prvi val fašizma v Jugoslaviji.

Obnavljajoča se moč delavskega razreda je navedla cen-

tralistični režim, da odobri najavljeni pohod Orjune v Trbovlje, »v rdečo komunistično trdnjavo«. Pohod je pomenil predrzen izziv tako delavstvu kot nacionalnim opozicijskim silam, v prvi vrsti komunističnemu gibanju. Za ta pohod je Orjuna zbrala pristaše iz vse Slovenije, Zagreba, Splita in drugod, s čimer je prenesel okvir slovenskega političnega dogajanja in dobil značaj akcije v vsedržavnem obsegu. Orjuna je v Trbovljah tako nastopila kot udarna pest centralističnih in hegemonističnih krogov srbske buržoazije.

Pod vodstvom Komunistične partije v Sloveniji so se rdeči revirji zavestno in načrtno pripravljali na oborožen odpor z Orjuno v Trbovljah. Delavstvo je v Trbovljah branilo svoj kraj, svoje domove, svoje pridobitve in svojo kulturo.

Ravnalo je v skladu z opozorili in navodili Komunistične partije, ki ji gre zasluga, da je zgodaj spoznala nevarnost fašizma — grožnjo slovenskemu narodu kot celoti.

Po aprilski generalni stavki leta 1920 je bil to najhujši notranjepolitični spopad v Sloveniji. V njem se je odrazila ostra razredna napetost in ostra nacionalna kriza v takratni Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, 1. junij 1924. leta zato označujemo v zgodovini boja delavskega razreda kot pomemben dogodek in zmago delavskega razreda pri zaustavitvi fašistično-nacionalističnega pohoda v takratni Jugoslaviji. Zato tudi stališče Izvršnega biroja Predsedstva ZK Jugoslavije, da ob 50-letnici zloma Orjune v Zasavju damo tem akcijam in borbi delavskega razreda po vsej državi vsejugoslovansko obeležje in pomen.

Sedanje priprave na praznovanje te pomembne obletnice, ki jih vodi poseben 30-članski republiški odbor pod vodstvom predsednika ZKS tov. Francea POPITA, imajo zato vse-slovenski in tudi jugoslovanski značaj.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bomo v Zasavju obeležili z vseslovensko delavsko proslavo, ki bo na sam dan spopada, 1. junija 1974 v Trbovljah. Na proslavi, ki bi se je naj udeležilo 25 do 30 tisoč ljudi iz vse Slovenije, bo govoril sekretar Izvršnega biroja Predsedstva ZKJ tov. Stane Dolanc. Proslava bo sklenjena s kulturnim programom, v katerem bo nastopilo 780 članov kulturnih skupin iz vsega Zasavja, in vseljudskim praznovanjem po končani proslavi.

Vsebinski koncept praznovanja 50. obletnice zloma Orjune v revirjih izhaja od kontinuitete revolucionarnega delavskega gibanja od konca leta 1918 pa vse do današnjih dni. To pomeni, da praznova-

nje te obletnice ni posvečeno samo spopadu rudarjev revirskih delavcev z Orjuno, ampak da obsega čas in dogodke v letih med obema vojnama, ko je v rudarskih revirjih vznikla »Komunistična partija«, vznikla »trboveljska komuna«, ko je prišlo v dneih od 20. julija do 17. septembra 1923. leta do največje rudarske stavke, zasedba rovov in gladovne stavke in ko so v zasavskih revirjih zrasla množična delavska kulturna društva, kakor tudi obdobje graditve nove Jugoslavije.

Današnji čas daje vsemu temu poseben pečat, saj prav v tem obdobju s sprejetima ustavama nadalje razvijamo in poglobljamo razredno usmeritev naše družbe, vlogo in položaj delavskega razreda s tem, da dokončno uresničujemo težnje delavskega razreda »po osvoboditvi in oblasti«, cilje, za katere so se borili tudi rudarji, delavci iz rdečih revirjev.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune v Zasavju bo tako pomenilo manifestacijo delavstva iz vse Slovenije, s čimer bo izpričana vztrajna borba delavskega razreda za nov in drugačen svet, za nove družbene odnose na osnovah, ki so koncipirane v ustavi SFRJ in SRS.

Praznovanje 50. obletnice zloma Orjune bomo v Zasavju — Trbovljah trajno obeležili z odkritjem novega spomenika. Nov spomenik, ki bo postavljen na kraju samega spopada, t.j. pred muzejem ljudske revolucije v Trbovljah, bo sicer imel vsa obeležja spopada z Orjuno, vendar pa bo v svoji zasnovi pomenil življenje in borbo delavskega razreda, pot, katero je ta prehodil in doživljal v pretekli zgodovini. Spomenik izdeluje naš rojak — kipar Stojan Batič.

Pomembna kulturna pridobitev za Trbovlje in tudi Zasavje pomeni sedanja sanacija muzeja ljudske revolucije v Trbovljah. S preureditvijo tega objekta bo v Trbovljah omogočeno, da bo muzej imel tiisto vsebinsko vrednost in pomen, ki mu glede na preteklo bogato, revolucionarno zgodovino Trbovelj in revirjev tudi upravičeno pripada.

Po programu praznovanja bomo imeli v Zasavju v zadnjem tednu maja t.l. vrsto kulturnih in športnih prireditiv. Na teh prireditvah naj bi predvsem sodelovala kulturna in športna društva iz delavskih centrov Slovenije; vrsto prireditiv pa bodo organizirala društva iz Zasavja. V program je vključena tudi šolska mladina iz Zasavja.

S svojim programom se v praznovanje vključuje prav tako tudi slovenska mladina, ki je 50. obletnico zloma Orjune določila kot svojo osrednjo proslavo v tem letu.

Tovariš Klančnik se je predstavnikom firme Ranshofen zahvalil za topli sprejem

V RANSHOFNU IN DACHAU...

(Nadaljevanje z 8. strani)

ogledali nekaj znamenitosti in v bližini škofovsko letno rezidenco Hellbrunn z znanimi vodnimi igrami; naprej smo z nekaterimj malo »mokrimi« potovali proti Radstadtu v Gradec in Sentilj, kjer nas je v restavraciji Putnika čakala večerja. Ob 22. uri je bilo konec našega potepanja.

Ob koncu lahko mirno trdimo, da je bila letošnja ekskurzija najprijetnejša doslej in zelo koristna. Precej zasluga za tako oceno ima nedvomno Putnik in njegova vodiča, predvsem vodič prvega avtobusa, ki nas je znal usmerjati tako, da smo v danih pogojih videli in zvedeli čimveč. Tudi

udeleženci sami smo prispevali k takemu izidu ekskurzije s svojo disciplino in veselim razpoloženjem.

V naslednjih številkah Aluminija vas bomo seznanili z žrpnjeje o posameznih delih ekskurzije, predvsem še o podjetju Ranshofen.

Prehodili smo kar precej kilometrov

PREHRANA IN ZDRAVJE

Dr. Vera Ragaci, vodja službe za higieno prehrane pri Zavodu SRS za zdravstveno varstvo

Način prehrane ima pomemben vpliv na zdravstveno stanje. Slaba prehrana povzroča hipovitaminoze, bolezen »kalorično proteinskega primanjkljaja«, anemije in vrsto drugih, ki so v deželah v razvoju še vedno pogostne. Pomanjkanje enega in več hranil v prehrani vpliva tudi na rast in razvoj mladega organizma, zvišuje sprejemljivost za nekatere nalezljive in druge bolezni in zmanjšuje delovno storilnost. Te posledice nezadostne prehrane pa še vedno zasledimo tudi v razvitih deželah, kjer je prehrana slaba, bodisi zaradi slabega ekonomskega stanja ali neustreznih prehranskih navad. Tudi preobilna ali enostranska prehrana je lahko v zvezi s celo vrsto bolezni, kot so degenerativne bolezni srca in ožilja, diabetes in obolenja prebavil. Prav te bolezni so v razvitem svetu eden od glavnih vzrokov smrti in prezgodnje invalidnosti. Seveda je prehrana samo eden od dejavnikov, ki pospešujejo nastanek teh bolezni in slabšajo njihov potek.

Ko govorimo o varstvu okolja, vedno pogosteje omenjamo tudi varstvo živil pred neugodnimi vplivi snovi, ki jih uporabljamo za zatiranje škodljivcev in jih živilom dodajamo pri njihovi predelavi. Prav tako pa ne smemo pozabiti, da napravijo živila razmeroma dolgo pot od proizvodnje do potrošnika, zato lahko izgubijo precej svoje hranilne vrednosti. Pri neustrezni predelavi, uskladiščenju in ravnanju se lahko tudi okužijo z bolezenskimi klicami in povzročajo določene bolezni.

V zadnjih 50 letih se je način prehranjevanja zelo spremenil. Zaradi spremenjenega načina dela, delovnega časa in zaposlenosti žena smo dandanes navezani na prehrano izven doma. Veliko število ljudi porabi vsaj en obrok hrane zunaj doma, najpogosteje na delovnem mestu. Sestav in

higienska kakovost tega obroka zato tudi bistveno vpliva na način celotne prehrane in s tem na zdravstveno stanje ljudi. Veliko skupin otrok in mladine se hrani v šolah in vzgojnovarstvenih ustanovah. Pri otrocih in doraščajoči mladini pa je še posebno važno, da so ti obroki hrane v skladu s prehrabnimi potrebami. Vrh tega ne smemo pozabiti, da s tem otroku privzgojimo tudi pravilne prehranske navade. V zadnjih letih se je povprečna življenjska doba podaljšala. Z ustrezno prehrano pri starejših ljudeh pa lahko

v večji meri dajali pobude za razvoj in proizvodnjo.

Kot zdravstvene delavce pa nas predvsem zanima, kakšna je naša prehrana in kakšne so glavne napake v našem načinu prehranjevanja. Daljše spremljanje našega načina prehrane je pokazalo, da prehrana kalorično ustreza. Tista skupina prebivalstva, ki opravlja najtežja fizična dela, izravna svoj kalorični primanjkljaj in slab časovni raspored prehranskih obrokov z obrokom, ki ga dobi na delovnem mestu. Preveč kalorij v prehrani ima tista skupina prebivalstva, ki

opravlja lahka fizična dela in ima torej manjše kalorične potrebe. V porastu je predvsem potrošnja maščob in ogljikovih hidratov — vidnih in nevidnih maščob v hrani, sladkorja in slaščičarskih izdelkov. Upada pa poraba žit in krompirja.

Poraba živalskih beljakovin — snovi, ki so najpomembnejše za naš organizem — je sicer v porastu in povprečno zadostna. Seveda ne moremo trditi, da je poraba zadostna pri vseh skupinah prebivalstva, kjer je še vedno premajhna pri prebivalstvu, ki ima nizke osebne dohodke, večje šte-

internatih, šolah in šolskih mlečnih kuhinjah pomemben delež v naši dnevni prehrani, jo moramo usmerjati, nadzorovati in pospeševati. Podatki o načinu prehrane v teh ustanovah nam kažejo, da so tudi tod napake in pomanjkljivosti. Obroki v obratih družbene prehrane so preobilni, ponudeni prepozno in primanjkuje jim zaščitnih snovi. V zadnjem času je skrb za kakovost prehrane v obratih družbene prehrane ponekod manjša, število teh obratov pa ne narašča s potrebami; moralo bi jih biti veliko več glede na visoko število zaposlenih žena.

Čeprav posvečamo prehrani v vzgojnovarstvenih ustanovah, šolah in šolskih kuhinjah veliko skrb, ne moremo trditi, da je ta povsod že zadostna. Ob pregledih stanja prehranjevanja pa smo na nekaterih področjih opazili, da so otroci, ki se hranijo v vrtcih, prehranjevali boljše kot njihovi vrstniki, ki se hranijo doma.

V šolskih mlečnih kuhinjah opažamo, da ponekod upada potrošnja mleka na račun drugih prehrabno manj vrednih živil.

Delovni čas je pri nas večinoma med 7. in 14. uro. Tudi šolarji in študentje obiskujejo šolo in predavanja v dopoldanskem času. Nasploh opravljamo večino fizičnih in intelektualnih del v dopoldanskem času. Proučevanja in ankete pa so pokazale, da tudi do 60 odst. zaposlenih pred odhodom na delo ne zajtrkuje. Delavci pred prihodom na delo pogosto popijejo le kakšno žgano alkoholno pijačo. Vrednost zajtrka pa tudi pri tistih, ki zajtrkujejo, ne presega 100 do 200 kalorij, medtem ko bi bilo zaželeno 400 do 500 kalorij. Ta način prehrane ima svoj negativni vpliv na delovno storilnost, kajti ta se po prihodu na delo ne povečuje, kot bi pričakovali, ampak naraste šele po malici, t.j. po 10. uri. Opažamo tudi uživanje poživil, kot je črna kava, medtem ko nekateri do kosila ne zaužijejo ničesar.

Podatki o boleznih, ki so v zvezi z nepravilno prehrano, nam kažejo, da imamo v krajih, kjer je prehrana slaba, pojave hipovitaminoze in deficitnih prehrabnih stanj, zlasti pri majhnih otrocih. Na nekaterih območjih Slovenije pa ugotovimo pri sistematičnih pregledih šolskih otrok tudi 20 odst. slabo prehranjenih. Pri sistematičnih pregledih krvnega barvila in števila rdečih krvničk pri otrocih in mladini od 3. do 18. leta je bilo ugotovljeno 3 do 6 odst. slabokrvnosti. Ne smemo pa zamenjati tudi pretirane prehranjenosti določene skupine otrok, ki deluje negativno na njihovo telesno kondicijo in zdravstveno stanje. Vpliv nepravilne prehrane oziroma vpliv nepravilnega režima prehrane na delazmožnost, travmatizem in absentizem je težko oceniti, gotovo pa je, da ta vpliv ni tako majhen.

Iz okvirnih podatkov, ki smo jih ugotovili, lahko sklepamo, da prehrana kljub izboljšanju še vedno ne ustreza, kar se negativno manifestira v zdravstvenem stanju. Izboljšanje hrane ni samo v rokah zdravstvene službe, temveč je odvisno od sodelovanja in načrtnega dela cele vrste strokovnih in družbenih delavcev, pa tudi ekonomskih dejavnikov.

Pri malici

bistveno vplivamo na njihovo zdravstveno stanje in telesno kondicijo.

Pri ugotavljanju vseh dejavnikov, ki vplivajo na način prehrane, moramo upoštevati tudi zaposlenost žena. To zahteva od industrije in trgovine večjo količino živil, ki se dajo hitro pripraviti ali pa so že napol pripravljena. Vsi ti problemi v prehrani sodobnega človeka zahtevajo rešitve, pri katerih mora sodelovati vrsta strokovnjakov, služb in ustanov. Posebnega pomena je v tem sklopu živilski industrija, kateri naj bi strokovnjaki

opravlja lahka fizična dela in ima torej manjše kalorične potrebe. V porastu je predvsem potrošnja maščob in ogljikovih hidratov — vidnih in nevidnih maščob v hrani, sladkorja in slaščičarskih izdelkov. Upada pa poraba žit in krompirja.

Poraba živalskih beljakovin — snovi, ki so najpomembnejše za naš organizem — je sicer v porastu in povprečno zadostna. Seveda ne moremo trditi, da je poraba zadostna pri vseh skupinah prebivalstva, kjer je še vedno premajhna pri prebivalstvu, ki ima nizke osebne dohodke, večje šte-

zelenjave in sadja je v zadnjih letih sicer v rahlem porastu, vendar še vedno ni ustrežna in kaže velike sezonske spremembe, kar je posledica neorganiziranosti tržišča in cen. Kalorije takoimenovane zaščitne hrane (meso, zelenjava, sadje, nekateri mlečni izdelki) so nesorazmerno dražje od kalorij, ki izvirajo iz žit in maščob. Ne smemo pa zanemariti tudi varčevanja pri hrani zaradi kupovanja »standardnih in prestižnih« predmetov.

Ker ima torej prehrana v obratih družbene prehrane, vzgojnovarstvenih ustanovah,

RAZPISUJEMO: štipendije in DM pripravnikov

Tovarna glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo vabi k sodelovanju diplomante in študente višjih in visokih šol, dijake srednjih ter učence osnovnih šol, ki si želijo pridobiti lastnost delavca v združenem delu ali pa postati štipendisti perspektivne delovne organizacije. Kandidatom za štipendije ponujamo urejene materialne razmere med študijem, pripravnikom pa zanimivo delo in solidne osebne dohodke.

RAZPISUJEMO:

A. ŠTIPENDIJE

I. FAKULTETE

1. FNT — metalurgija	3 štipendije
2. FNT — kemija	1 štipendija
3. Fakulteta za strojništvo	2 štipendiji
4. Fakulteta za elektroniko	2 štipendiji
5. Ekonomska fakulteta	1 štipendija
6. Pravna fakulteta	1 štipendija

II. VIŠJE ŠOLE

1. VTS — kemija	1 štipendija
2. VTS — strojništvo	2 štipendiji
3. VTS — elektro	2 štipendiji
4. VTS — gradbeništvo	1 štipendija

III. SREDNJE ŠOLE

1. TSS — metalurgija	2 štipendiji
2. TSS — strojništvo	2 štipendiji
3. TSS — elektro	1 štipendija

IV. POKLICNE ŠOLE

1. Poklicna šola za industrijske kovinarje — livar	10 štipendij
2. Poklicna šola za industrijske kovinarje	3 štipendije
3. Elektrogospodarska šola	5 štipendij

Kandidati naj vložijo izpolnjen obrazec »Prošnje za štipendijo« (obrazec 1,65 je dobiti v knjigarnah) in naslednje priloge:

- prepis zadnjega šolskega spričevala ali potrdila o opravljenih izpitih (študenti);
- potrdilo o skupnem gospodinjstvu;
- potrdilo o premoženjskem stanju družine.

Pri podelitvi štipendij bodo imeli prednost prosilci višjih letnikov, z boljšim uspehom in nižjimi dohodki v družini.

B. PROSTA DELOVNA MESTA PRIPRAVNIKOV

1. dipl. ing. metalurgije	2 delov. mesti
2. dipl. ing. kemije	1 delov. mesto
3. dipl. ing. strojništva	3 delov. mesta
4. dipl. ing. elektrotehnike	2 delov. mesti
5. dipl. ekonomist	4 delov. mesta
6. dipl. pravnik	1 delov. mesto
7. dipl. psiholog	1 delov. mesto
8. strojni inženir	1 delov. mesto
9. ekonomist	1 delov. mesto
10. metalurški tehnik	2 delov. mesti
11. strojni tehnik	2 delov. mesti
12. elektro tehnik	1 delov. mesto
13. gradbeni tehnik	1 delov. mesto
14. ekonomski tehnik	2 delov. mesti

Prošnje z ustreznimi prilogami je treba poslati kadrovsko-socialnemu sektorju TGA »Boris Kidrič« Kidričevo do 15. junija tega leta.

Nevarnosti pri delu na manjših višinah

(Sestavek je povzet iz članka z enakim naslovom, avtor dipl. ing. Vlado Drusany, republiški inšpektorat dela Ljubljana).

Iz proučevanja poškodb pri delu pridemo do ugotovitve, da se večje število poškodb dogaja zato, ker se ljudje spotaknejo ali pa jim spodrsne. V glavnem se to dogaja zaradi napake v konstrukciji tal ali pa zato, ker se na mestih, kjer se delavec nahaja, pojavljajo nevarnosti — konstrukcija tal pa predstavlja še dodatno nevarnost.

Tako dodatno nevarnost predstavljajo tudi delo na zvišanem delovnem mestu, vendar s stališča varnosti pri delu temu mestu dostikrat ne posvečamo dovolj pozornosti, zlasti takrat, kadar netehnološki proces projektiramo ali kadar je treba izvesti operacijo vzdrževanja.

Zvišana delovna mesta imenujemo tista, kjer se dela na višini do 1 m. Ta se nam zdi manj nevarna in zato običajno opuščamo nekatere varnostne ukrepe, ki so običajno zahtevani za delo na višini. Tako npr. ne uporabljamo več varnostnih pasov, ograj, podestov, pogostokrat ne izdelujemo posebnih ustreznih odrov, ampak uporabljamo že samo konstrukcijo poslopja ali delovne priprave za opravljanje določenih del na zvišanem delovnem mestu; če pa lestve in odri obstajajo, jih pogostokrat ne oskrbujemo tako, da so pri uporabi utrjeni in dovolj zavarovani, da se ne premaknejo, kadar se delavci vzpenjajo. Ker obravnavana delovna

mesta zaradi dela na višini ne ocenjujemo kot delovna mesta s povečano nevarnostjo za poškodbe in zdravstvene okvare, pa delavci ne izpolnjujejo posebnih pogojev dela glede starosti, izobrazbe, zdravstvenega stanja in ustrezne prakse za delo, kakor tudi ustreznih psihofizičnih lastnosti. Tudi nadzor nad izvajanjem dela ni običajno zaupan za to določeno vodji in tudi ne izvajamo drugih ukrepov, ki jih je ob večji nevarnosti potrebno urediti.

(Konkretnije: v prihodnji številki)

Smisel povečevanja kapacitet

(Nadaljevanje s 5. strani)

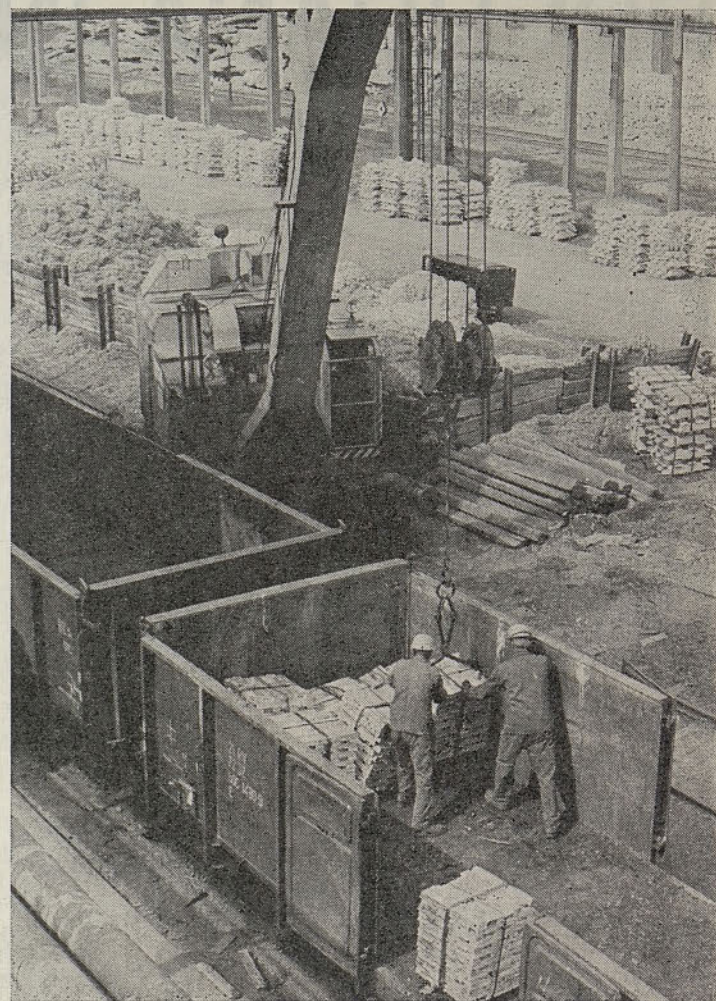
- c) Nekateri so bili mnenja: tržišče išče aluminij, mi razpolagamo z energijo, torej proizvajamo aluminij, bomo že našli možnost za prodajo. V takšnih primerih je možna prodaja bolj predvidena na podlagi agresivne komercialne, kakor pa zaradi vodenja računa o obstoječem ravnotežju med ponudbo in povpraševanjem.
- d) Končno, kot zadnji, so bili pritegnjeni tudi tisti proiz-

vajalci, katerih industrijska stroka je imela slab porast proizvodnje.

Vsakemu od navedenih primerov bi vam lahko konkretno argumentiral, vendar tega ne bom storil.

Rezultat vsega tega pa je: nagel porast proizvodnje in nered na tržišču!

(Prihodnjič: porušenje ravnotežja — ponudba — povpraševanje in njegovi učinki)

Nakladanje

ZAHVALA

Podpisana ŠTEFKA LETONJA iz TOZD Glinica, obrat kotlarna se v imenu vseh žensk krvodajalk v TOZD tovarna glinice, oz. TGA, najlepše zahvaljujem odboru Rdečega križa oziroma odboru za krvodajalstvo — za lepo darilo, katerega smo sprejele ob dnevu žena. Nas 15 članic — krvodajalk — si iskreno želi, da bi se nam pridružile še druge žene iz tovarne in tako prispevale svoj delež k tej humani akciji, ki z našo darovano krvjo rešuje mnoga življenja, ki bi brez naše skupne pomoči ugasnila za vedno.

Zato še enkrat: v imenu vseh krvodajalk res prav prisrčna hvala za izkazano pozornost; za vse, ki se še niso odločile, pa naj velja naš poziv, da se nam res hkrabro pridružijo!

V imenu krvodajalk
Štefka Letonja

ZAHVALA

Podpisana ROZIKA TOP-LAK, stanujoča v Kidričevem št. 4, se prisrčno zahvaljujem samoupravnim organom tovar-

ne glinice in aluminija za izdatno pomoč, katero ste mi nakazali in bo meni, kot mojima hčerkama, prišla zelo prav. Prav iskrena hvala za razumevanje in pomoč — celotnemu kolektivu pa želim še obilo delovnih uspehov!

Rozika Toplak

ZAHVALA

Podpisana BARBARA MATJASIČ iz Kidričevega št. 10 se najtopleje zahvaljujem vsem članom delovne skupnosti TGA Kidričev, ki so v lepem številu spremljali posmrtno ostanko mojega moža JOŽETA na hajdinsko pokopališče. Hvala vsem, ki so mi v najtežjih trenutkih pomagali, hvala vsem za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu, godbi na pihalu OSS TGA, pevcem in vsem ostalim.

Spoznala sem, da ni bil osamljen, kar mi daje moči, da bom prestala težko izgubo svojega moža in dragega ateka.

Žalujoča žena Barbara s hčerko in sinom!

Moja varnost je potrebna tudi zaradi drugih!

IZDAJA CENTRALNI DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« KIDRIČEVO UREDNIŠKI ODBOR:

Franc Vrlič — predsednik, člani: Ivan Mazera, Vlado Šerc, Konrad Rižnar, dipl. inž. Stojan Kerbler in odgovorni urednik tovariškega časopisa — Stane Tonejc, dipl. inž.

Tisk: ZGP »Pomurski tisk« v Murski Soboti

Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo.